

Innovatív Általános Iskola

Pedagógiai program

Fűrész Innovatív Általános Iskola
1021 Budapest, Tárogató út 2-4.

OM azonosító: 203387
Nyilvántartási szám: 706.
Működési engedély: BP-05/109/00560-26/2019.

Fenntartó:
Fűrész Innovatív Nonprofit Kft.
Fenntartó azonosító: 39012411

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés

2.1. Az exponenciális biológiai és technológiai evolúció

2.2. Az iskolarendszer

2.3. A dematerializáció mint meghatározó trend

2.4. A tanulás és az oktatás jövője

3. Alapelveink, értékeink

3.1. A jó iskola...

3.2. Újérték teremtés együttműködésben

3.3. Problémamegoldás és konfliktuskezelés együttműködésben

3.4. A tanulásról és a pedagógusról vallott elveink

3.5. A tananyaggal kapcsolatos alapelveink

3.6. A felelősségi körök

4. Iskolánk céljai, feladatai

5. Eszközök, módszerek

5.1. Iskolánk képzéséről általában

5.2. A tanév megszervezése

5.3. A napirend

5.4. Gyakorlatias megközelítés

5.5. Módszereink

5.6. Az iskolában használt tárgyi eszközök

5.7. Házi feladat

6. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

7. A teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok és a környezet

7.1. Egészségnevelés

7.2. Egészségügyi felügyelet és ellátások

7.3. Ellenőrzés és értékelés

7.4. Elsősegély-nyújtási alapismeretek

8. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

8.1. Együttműködés a diákokkal

8.2. Együttműködés a szülőkkel

8.3. Együttműködés a pedagógusok között

8.4. Kapcsolattartás a partnerekkel

9. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenységünk

9.1. A beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézség (BTMN)

9.2. Sajátos nevelési igény (SNI)

9.3. Tanulási zavarok

[9.4. A kevert specifikus nyelvi zavarok, a beszédészlelés és -értés zavarai](#)

[9.5. A végrehajtó funkciók zavarával küzdő gyermekek](#)

[10. A tanulók felvétele](#)

[10.1. Osztálylétszám](#)

[10.2. Felvétel](#)

[10.3. Átvétel más iskolából](#)

[10.4. Magasabb évfolyamra lépés](#)

[10.5. Kiemelt figyelmet igénylő gyerekek és felvételük](#)

[10.6. Távozás az iskolából](#)

[11. Beszámoltatások, számonkérések rendje](#)

[11.1. Képességek és tudás felmérése a személyre szabott napirend kialakításához](#)

[11.2. Gyakorlati tudás bemutatása](#)

[11.3. Írásbeli beszámoló](#)

[11.4. Szóbeli beszámoló](#)

[12. Tanulmányi vizsgák szabályai](#)

[13. A pedagógusok feladatai](#)

[13.1. Pedagógusaink kiemelt feladatai:](#)

[13.2. Az osztályfőnöki feladatok](#)

[13.3. Pedagógusok felvétele](#)

[13.4. Pedagógusok továbbképzése](#)

[14. Helyi tanterv](#)

[14.1. A választott kerettanterv megnevezése](#)

[14.2. Az 1-4. osztályok tantárgyai és óraszámai](#)

[14.3. Az 5-8. osztályok tantárgyai és óraszámai](#)

[14.4. Az összevont osztályok](#)

[14.5. Csoportbontások és egyéb foglalkozások](#)

[14.6. Tankönyvek, tanulmányi segédletek, taneszközök](#)

[14.7. Kulcskompetenciák, kvalitások](#)

[14.8. A tanuló tanulmányi munkájának értékelése](#)

[14.9. A gyermekek, tanulók esélyegyenlősége](#)

[14.10. A tanulók fizikai állapotának mérése](#)

1. Bevezetés

Az iskola két alapítója háromgyermekes nagycsaládban édesanya és édesapa. Az iskola alapításához saját gyerekeik születésétől fogva érlelt világképüket, gyermeknevelési elgondolásait alapértékként állítják. A diák közösség, a szülői közösség és a tantestület, illetve e három szereplő közötti együttműködés alakításához és motiválásához a hagyományos családi szocializáció fő jellemzőinek átültetése a fő mozgatórugó. Az alapítók hite szerint a gyerekek nevelésének, oktatásának kialakításához azt a várható világot szükséges minél pontosabban előre látni, amelyben a gyerekeknek érvényesülniük kell majd, ehhez az időtávlatot a mai iskolás gyerekek első karrierdöntéseinek idejére, a 2030-as évekre érdemes tenni. Ennek érdekében a Helyzetelemzés című szakaszban megvizsgáljuk, milyen irányba fejlődik a világ, amelyben élünk, és koncepciókat az elemzésből levezethető szempontoknak megfelelően alakítjuk ki.

Ahhoz hasonlóan, minthogy nem tudjuk megjósolni egy molekula viselkedését egy adott gázban, mégis ismerjük a teljes gáz tulajdonságait a termodinamika használatával, egy adott ember vagy projekt sorsát sem tudjuk jósolni, azonban az egész világunk kaotikus, kiszámíthatatlan léte, jövője a biológiai és a technológiai evolúció és a versengés hatásainak megfelelően egészen pontosan jósolható. Gondolkodásunk lényeges eleme, hogy az emberi fejlődés jövője nagyon jó közelítéssel kikövetkeztethető. Ugyanakkor a technológiai fejlődés hatásaként a munkaerőpiacon, sőt a társadalomban megjelenő változások mértéke és iránya, ezek változása és a változás időbeli lefolyása nehezen látható pontosan előre. Következésképp, ha gyerekeinket szeretnénk felkészíteni a változásokra, körültekintően kell meghatároznunk azt az ismerethalmazt, amit szükségesnek tartunk átadni nekik.

Komplex emberképünk az úgynevezett megatrendek tükrében írható le, úgymint: demográfiai változások, politikai bizonytalanság, globalizáció, jövedelmi egyenlőtlenség, környezeti fenntarthatóság, urbanizáció és természetesen a technológiai fejlődés, amely várhatóan olyan erőteljes lesz, hogy az összes többi trendet is meghatározza majd.

Hitünk szerint emberi mivoltunk, a sokszínű emberi társadalom jelene és jövője szempontjából alapvető és megváltoztathatatlan - ráadásul éppen a várható jövőkép miatt egyre fontosabb is - a minél színesebb kulturális, művészeti, hagyományőrző környezet megőrzése, folyamatos megújítása. A pedagógiai koncepcióban ezeknek az elemeknek a szükségessége tehát nem függvénye egy várható jövőképnek, hanem értékrendünk szerint axióma.

A technológiai fejlődést és az új generációk jellemzőit, megszólíthatóságát William Strauss és Neil Howe generációelmélete szerint vizsgáló kutatásokat nemcsak közvetetten a várhatóan szélsőséges, rendkívüli munkaerőpiaci, társadalmi hatások miatt érdemes figyelembe venni, hanem azért is, mert közvetlenül befolyásolják a tanítás, tanulás tartalmi, intézményi, humán kereteit. Mindezek konklúzióit szükséges figyelembe venni a programterv kialakítása során.

2. Helyzetelemzés

2.1. Az exponenciális biológiai és technológiai evolúció

Az evolúciós folyamat - a biológiai és a technológiai evolúció is - gyorsuló, exponenciális tendenciát mutat. Az interakción keresztül működik - megteremti a képességet, majd felhasználja ezt a képességet, hogy előidézzék a következő fejlődési fokozatot.

- Az első lépés a biológiai evolúcióban a DNS evolúciója volt, és ez évmilliárdokig tartott. Az evolúció ezt az információ-feldolgozási gerincet használta fel, hogy a következő fejlődési fokozatba lépjen.
- A kambriumi robbanás, amikor az összes állat testének "tervrajza" kifejlődött, már csak tíz millió évig tartott. 200-szor gyorsabb volt. Majd az evolúció ezeket a tervdarabokat használta, hogy magasabb kognitív funkciókat fejlesszen ki, és a biológiai evolúció tovább gyorsult.
- A Homo sapiens, az első technológia-alkotó faj, amely kombinálta a kognitív funkciót a hüvelykujjával, amit szembe tud fordítani a többi ujjával. Tehát mi, emberek, manipulálni tudjuk a környezetünket erős fogásunkkal, finom-motorikus koordinációval, a mentális modelljeinket tudjuk használni, hogy ténylegesen megváltoztassuk a világot, előidézzük a technológiát.

Fajunk evolúciója több százezer évig tartott, és az interakción keresztül az evolúció alapvetően a technológia-alkotó fajt használta fel, hogy a következő szintre lépjen, amelyek a technikai evolúció első lépései voltak.

- Az első lépés több tízezer évig tartott – kőszerszámok, a tűz, a kerék – s egyre csak gyorsult a folyamat. Mindig a legutolsó generációs technológiát használtuk fel, hogy megteremtsük a következő generációt.
- A nyomdagép adaptációja egy évszázad volt, az első számítógépeket papíron tervezték – most már számítógépeket használunk erre.
- Ennek a folyamatnak a szakadatlan gyorsulását éljük.

Sokan még mindig úgy számolnak (az oktatás fejlesztését érintő kutatásokban szinte kizárólag), hogy a problémákat a jelenlegi ütemben fogjuk megoldani, a technológiai fejlődés a jelenlegihez hasonló, lineáris lesz. Teszik mindezt annak ellenére, hogy az előzőekben leírt nagy léptékű biológiai, továbbá technológiai bizonyítékaink (!) vannak az exponenciális fejlődésre. A Genome Projekt (a teljes génállomány feltérképezése) 1990-ben ellentmondásos vállalkozás volt. A legjobb PhD hallgatók dolgoztak rajta az akkor elérhető legmodernebb technológiával szerte a világban. A projekt tízezredét tudták elvégezni az első évben. Az indulást követő 10 éven belül még mindig csak nagyon kis részét tudták szekvenálni a teljes génállománynak. Az exponenciális növekedés akkor robban be, miután elérte a görbe könyökét. A teljes feladat legnagyobb része az utolsó két-három évben készült el. A HIV vírus szekvenálása 15 évig tartott, a SARS vírusé már csak 31 napig.

A számítógépek kezdik megérteni az emberi nyelvet, egy, az emberi agy neocortexéhez hasonló technikával. A Jeopardy nevű, összetett nyelvi játékban a Watson (mesterséges intelligencia) több pontot szerzett, mint a két legjobb játékos együttvéve. Megválaszolta azt a kérdést: Hogyan mondanád másként, hogy "rokonszenves férfi gyógyszerész". A válasza az volt: "szimpatikus hím patikus". A másik két játékosnak ez nem sikerült. 5-10 év múlva a keresőmotorok már nem csak szavak és linkek kombinációjának keresésével fognak működni, hanem ténylegesen megértik az online enciklopédiák és könyvek oldalainak milliárdjait. Sétálgatás közben az okoszemüvegen felugrik a Google, és azt mondja: "Mary, másfél hónapja azon gondolkodtál, hogy a glutathione kiegészítőd nem jut át a vér-agy gáton. Egy 13 másodperccel ezelőtt megjelent kutatási eredmény egy teljesen új módot javasol a glutathione szervezetbe juttatására. Hadd foglaljam Neked össze." (Ray Kurzweil, Singularity University). A mesterséges intelligencia el fogja készíteni a vállalatok könyvelését, diagnosztizálja majd a betegségeket és megválaszolja a jogi kérdéseket. Az úgynevezett gyors demonetizálásban az új technológiák sokkal olcsóbban, akár ingyen nyújtják majd a korábban drága termékeket és szolgáltatásokat.

2.2. Az iskolarendszer

Mind biológiailag, mint technológiailag exponenciálisan fejlődő környezetünkben egy mára már elavult korból átvett iskolarendszert működtetünk. Több ezer évig olyan rendszerek működtek, amelyekben nem volt számítógép, sem telefon, sem repülő. Birodalmi rendszerek voltak ezek, amelyek hatalmas, több kontinensre kiterjedő területet foglaltak el, és a rendszert mindenhol azonos hatékonysággal kellett működtetni. Ezeknek a birodalmi rendszereknek tehát olyan homogén embertömegekre volt szükségük, amelyek azonnal és kérdezés nélkül teljesítik az utasítást. Egyforma emberek tömegeire volt szükség ahhoz, hogy számoljanak, el tudják olvasni és másolni tudják más emberek kézírását, tehát tudniuk kellett folyamatosan, jól olvashatóan írni. Utasításokat kaptak, amiket meg kellett érteniük, és követniük kellett - kérdezés nélkül, mechanikusan, bármilyen kreativitás nélkül. Ezek az emberek mindig ugyanazon a helyen álltak vagy ültek, és minden nap, folyton, újra és újra ugyanazt a feladatot végezték napi nyolc-tíz órában - kérdezés nélkül, mechanikusan, szigorúan megtiltva nekik, hogy kreatívak legyenek. A birodalmak remekül megalkották és működtették azt a központilag vezérelt, egységes iskolarendszert, amely kitermelte ezeket az embereket: a szabályos sorokban elrendezett iskolapadokban szabályosan, egyformán ücsörgő gyerekeket tanítottak olvasni, szépen írni, számolni, nem megkérdőjelezni, amit a tanító egységesen, egyféleképpen elmond a gyerekeknek.

Az iskolarendszer elavulása és a technológiai fejlődésnek köszönhetően egyre gyorsabban változó világ közötti feszültség egyre jelentősebb innovációs nyomást gyakorol az oktatásra. Az IBM becslése szerint ma 2,2 millió terrabyte adat keletkezik naponta. A Google ezt az adatmennyiséget úgy jellemezte, ennyi adat keletkezett a civilizáció hajnala és 2003 között összesen. Ez az adathalmaz online, azaz bárholnan elérhető, nem kell hozzá egy fizikailag meghatározott helyen tartózkodni. Így tehát a lexikális tudásra nincs szükség, sokkal inkább az egyre gyorsabban növekvő információ mennyiség kezelésének, rendszerezésének módjára, az egyre gyorsabban létrejövő új tudás egyre gyorsabb megszerzésére. Az új

tudás elsajátításának útja egyre nehezebbé válik, hogy előbb a tanár sajátítja el, majd adja tovább az iskolában a gyerekeknek. Az információt tudássá és módszertanokká transzformáljuk, rengeteg olyan technológia áll rendelkezésünkre, amelyek segítenek mindezeket elsajátítani, egyéni szinten gyakorlattá alakítani. Mindez szintén a világon bárhol elérhető, ahol szélessávú internet kapcsolattal rendelkezünk. A tanuláshoz ma már nincs szükség egy konkrét helyre, bárhol tanulhatunk, ezzel az iskola, mint a tudásátadásra való fizikai hely szükségessége, bizonyos értelemben megkérdőjeleződik.

2.3. A dematerializáció mint meghatározó trend

A technológiai fejlődés különös következménye a dematerializáció. Az összes hanghordozó-lejátszó eszköz a bakelit lemeztől a CD-ig, a logarléc, a toll és a ceruza, az írógép, a térképek, és még sorolhatnánk mi minden, mind a mobiltelefonba integrálódott. Olyan, korábban drágának számító szolgáltatások, mint a golfozás vagy a repülés élménye virtuális valóságban olcsón elérhetőek. A kétszáz évvel ezelőtti postakocsikat felváltották a belső égésű motorral szerelt autók, és ezzel a váltással eltűntek a kocsisok, hiszen az utas vált az autó sofőrjévé. Az önvezető autók megjelenésével eltűnnek a sofőrök - és ezzel együtt eltűnik maga a vezetés is. A nanotechnológia fejlődésével várhatóan 25-30 éven belül megjelenik a technológia, amelynek segítségével az emberi agy neocortexe közvetlenül összekapcsolható lesz a felhővel, így az ember számára bármikor azonnal lehívhatóvá válik több milliárd oldalnyi adatmennyiség úgy, mintha az saját tudásunk lenne - ezzel a lépéssel pedig az emberi matérium közvetlen összeköttetésbe kerül a dematerializált "felhő-világgal".

2.4. A tanulás és az oktatás jövője

Egyre pontosabb és átfogóbb, gépi tanulást és szakértők eredményeit ötvöző, számítások készülnek a világunkban végbemenő változások várható hatásairól. Ezen becslések szerint minden ötödik munkavállaló tevékenykedik olyan munkakörben, amely az automatizáció miatt visszaszorul, tízből hét munkavállaló olyan munkakörben van, amelynek bizonytalan a jövője és csak minden tizedik munkavállaló dolgozik olyan területen, amely vélhetően növekedés előtt áll.

Az átalakuló gazdaságban egyre több professzionális és friss tudást kívánó, jól fizetett állás kínálkozik majd, miközben a rosszul fizető, alacsony képesítést igénylő munkahelyeket apránként kiváltják a gépek. Egyre gyakrabban fordulhat elő, hogy valakinek nyelnie kell egy nagyot, és új szakmát kell kitanulnia, miután akár évtizedekig építette karrierjét egy olyan iparágban, aminek nincs jövője. A gyerekeknek az ehhez szükséges készségeket már az iskolában el kell kezdeniük elsajátítani. (qz.com, Quartz gazdasági szaklap)

A most iskolába kerülő gyerekeknek fel kell hagyniuk azzal a képzettséggel, hogy a forrásaink kifogyhatatlanok és kizsákmányolhatóak, meg kell becsülniük az általános jólétet, szem előtt kell tartaniuk a fenntarthatóságot. Felelősséget kell érezniük és képesnek kell lenniük, hogy

a megosztás helyett az együttműködést, a rövidtávú növekedés helyett a fenntarthatóságot részesítsék előnyben. A folyamatosan (f: és egyre gyorsabban) változó, bizonytalan, összetett, zavaros világban az oktatás tehet képpé arra, hogy a szembejövő változások ne legyőzzenek bennünket, hanem lehetőségként megragadva mi győzzük le azokat. A tudományos robbanás és az összetett szociális problémák korszakában eljött az ideje a tanterv és a tananyag további fejlesztésének, akár radikális módon is. (Az oktatás és a képességek jövője, Oktatás 2030, OECD)

Az alábbiakban felsorolt készségek segíthetnek abban, hogy a gyerekek jobban felkészülhessenek az elkövetkező évtizedekre.

3. Alapelveink, értékeink

Hiszünk a fiatal generációk képességeiben és erejében, elköteleztünk vagyunk az ő felkészítésükben, segítünk, hogyan tudnak:

- a gyorsulva változó világunkhoz sikeresen alkalmazkodni,
- figyelmet fordítani mások szükségleteinek és vágyainak megértésére,
- segítséget nyújtani egymásnak,
- a szembejövő változásokat lehetőségként megragadva, a meglévő tudásuk felhasználásával és a szükséges friss tudás megszerzésével, együttműködésben új, hatékony megoldásokat létrehozni.

3.1. A jó iskola...

- vonzza a gyerekeket, ahová reggelente boldogan, várakozással telve indulnak,
- biztonságot ad, a tanító nének és bácsik és a tanárok szeretettel, odafigyeléssel veszik körül a gyerekeket,
- olyan közösségi helyet teremt, ahol a gyerekek sok barátot szereznek, tanítói támogatást kapnak kapcsolataik alakításához,
- mindenki jó valamiben, és mindenki valami másban jó - az iskola feladata, hogy minden gyerek erősségeit keresse, minden gyereket egyediségének megfelelően segítse saját útján,
- érdekes, sokszínű környezetbe várja a gyerekeket, ahol mindenki megtalálja a saját érdeklődésének megfelelőit,

- kíváncsivá tesz, hogy a gyerekek saját belső motivációjuktól hajtva haladjanak előre saját útjukon,
- segíti a megfelelő alaptudás és a fontos kompetenciák elsajátítását,
- kereteket és rutinokat határoz meg, amelyekre a gyerekeknek szükségük van a biztonságérzethez és a fejlődéshez, a pedagógus feladata, hogy megtalálja a szabadság és a kötöttségek közti megfelelő arányt,
- széles látókörrel rendelkező, különleges tanítók és tanárok segítik a gyerekeket a tanulásban, az iskola nagy becsben tartja őket,
- lehetőséget teremt a gyerekeknek és a pedagógusoknak, hogy egymással együttműködve kiteljesedhessenek.

Új megközelítéssel tekintünk az iskolára: ahelyett, hogy egyes kis egységeit javítgatnánk, vagy cserélnénk ki, egy egészként működő, emberi, egymással szorosan együttműködő tanulási rendszerként tekintünk rá, amit a közösen vallott értékek hajtanak. Ha megértjük a mögöttes pszichológiát és a rendszer logikáját, az iskola óriási értéket tud teremteni a tökéletesített, emberi kapcsolatokra alapozó tanításból, a sokkal támogatóbb menedzsment struktúrából és vezetői etikából, a tanulás megnövelt megbecsüléséből, a fokozott személyre szabottságból, a sokkal minőségibb szülő-pedagógus-gyerek kapcsolatokból.

3.2. Újérték teremtés együttműködésben

A növekedés legújabb forrásait mielőbb az erősebb, körültekintőbb, fenntarthatóbb fejlesztés kell jelentse. A gazdasági, szociális és kulturális dilemmákra az innováció eleven megoldásokat tud nyújtani megfizethető áron. Az innovatív gazdaság termelékenyebb, rugalmasabb, alkalmazkodóbb és sokkal inkább képes magasabb életszínvonalat nyújtani.

Az újdonságokkal, változással, sokféleséggel foglalkozni feltételezi, hogy az egyének önállóan, befolyásolás nélkül képesek gondolkodni és másokkal dolgozni. Ugyanígy, a kreativitáshoz és a problémamegoldáshoz szükség van az egyéni tettek jövőbeli következményeiről elgondolkodni, a kockázatot és a várható eredményt felmérni, és képesnek lenni elfogadni az egyéni munkavégzés eredményének számonkérhetőségét:

- felelősségérzetre van szükség,
- erkölcsi, szellemi érettségre, amelyek segítségével az egyén saját tapasztalatai fényében tudja megbecsülni saját cselekedeteit, valamint
- személyes és közösségi célokra, amelyekről megtanulta, hogy mi helyes és mi nem az.

Etikusan cselekedni annyit jelent, a normákhoz, értékekhez, a dolgok jelentéséhez és a határokhoz kapcsolódó kérdéseket feltenni, úgymint:

- Mit kell tennem?

- Igazam volt, hogy így cselekedtem?
- Hol vannak a határok?
- Cselekedeteim következményeit ismerve megtegyem?
- Mit tehetek én annak érdekében, hogy a probléma a jövőben megszűnjön?

Az embereknek képesnek kell lenniük

- kreatívan gondolkodni,
- új termékeket és szolgáltatásokat,
- új munkahelyeket,
- új módszereket és eljárásokat,
- új gondolkodásmódokat és életmódot,
- új vállalkozásokat,
- új iparágakat,
- új üzleti modelleket és
- új szociális modelleket fejleszteni.

Az innováció az egyéni gondolkodás és önálló munkavégzés helyett egyre inkább a **másokkal való együttműködés** révén a meglévő tudásból merítve hoz létre új tudást.

A legfontosabb új kompetenciák álláspontunk szerint:

- az alkalmazkodás,
- felelősségvállalás
- a kreativitás és új értékek teremtése,
- a bátorság,
- az együttműködés,
- a széles látókör és a rendszerszemlélet és
- idegen nyelv(ek) ismerete.

3.3. Problémamegoldás és konfliktuskezelés együttműködésben

Egy olyan világ, amelyet az egyenlőtlenség jellemez, amelyben különböző nézőpontokat és érdekeket kell összebékíteni, a helyi szabályozásokat erőteljesen befolyásoló globalizmussal, elvárja a fiataloktól, hogy képesek legyenek

- ügyesen kezelni a problémákat, a dilemmákat és
- kompromisszumokat kötni, mint például
- egyensúlyozni a méltányosság és a szabadság, az önállóság és a közösség, az innováció és a folytonosság, a hatékonyság és a demokratikus folyamatok között.

Megbontva az egyensúlyt a versengő igények közt, ritkán vezet választási lehetőségekhez vagy akár egyetlen megoldáshoz. Az egyéneknek sokkal integráltabb gondolkodásra lesz szükségük, hogy elkerüljék az elszigetelt következtetéseket és felismerjék a valódi összefüggéseket. A kölcsönös függés és konfliktusok világában az emberek sikeresen

fogják biztosítani saját, családjaik és közösségeik biztonságát egyszerűen azáltal, hogy **figyelmet fordítanak mások szükségleteinek és vágyainak megértésére.**

Ahhoz, hogy felkészüljünk a jövőre, az egyéneknek meg kell tanulniuk

- sokkal összetettebb módon gondolkodni és cselekedni,
- egybegyűjtve az egymásnak ellentmondó, összeegyeztethetetlen, rövid- és hosszú távú elgondolásokat, gondolkodásmódokat és álláspontokat, és figyelembe véve ezek egymásra gyakorolt hatásait,
- egyszóval meg kell tanulni a **rendszerszintű gondolkodást.**

A serdülőkorban végbemegy az agynak egy második intenzív fejlődési, formálódási szakasza, számos nem használt szinaptikus kör a pruning hatására eltűnik. Ebben a folyamatban az agynak azok a régiói és rendszerei formálódnak a legintenzívebben, amelyek az önszabályozásért felelősek. Úgy tűnik, a serdülőkor nemcsak az az időszak, amikor a gyerekek nagyon sebezhetőek, hanem ez egy lehetőség is a felelősségvállalás fejlesztésére.

3.4. A tanulásról és a pedagógusról vallott elveink

Figyelembe véve a jelenleg általános iskoláskorú Z és Alfa generációk jellemzőit és azt a várható világot, amelyre a gyerekeket szeretnénk felkészíteni,

- az iskolában folytatott tevékenységet tanítás helyett “motivált és támogatott tanulásként” fogjuk fel, a szabad tanulást és a pedagógus által támogatott tanulást a megfelelő arányban szervezzük meg,
- a pedagógust egyfajta polihisztor szemléletű, pszichológiailag képzett moderátori, mentori szereplőként képzeljük el, akinek a legfontosabb feladatai: segít a diáknak eligazodni az intra- és interperszonális kapcsolati értékek között, motivál, segít az ismeretek rendszerezésében és elsajátításában.

Valljuk a McKinsey & Company 25 országra kiterjedő kutatási eredményében leírtakat, miszerint a legjobb oktatási rendszerekben „kimagasló fontosságú” tényezők:

- a megfelelő emberek váljanak tanárrá,
- képezzék őket hatékony oktatóvá,
- garantálják, hogy a rendszer a lehető legjobb oktatást biztosítsa minden gyerekeknek.

A kutatási eredmény itt idézett utolsó megállapításával összefüggésben szem előtt tartjuk a legkevésbé korlátozó környezet elvét is, miszerint ott kell biztosítani a sajátos nevelési igényű tanulók számára az egyénre szabott oktatást, ahol az a gyermekek számára a legoptimálisabb (Papp, Perlusz, Shiffer, Szekeres, Takács, 2012).

3.5. A tananyaggal kapcsolatos alapelveink

A tantárgyankénti bontás szintje fölé egy új szintet helyezünk: projektekben és kerettörténetekben tanulunk, amelyekhez minden tantárgyi ismeret kapcsolható - projekten, történeten belül a gyerekek aktuális hangulata, ritmusa szerint van lehetőség a témák, tantárgyak, sőt a koncentrációt igénylő és a kikapcsolódást megengedő megközelítések között váltani.

A NAT szerinti kerettantervek tananyagát tanuljuk, a tantervhez kapcsolódó témakörök, projektek, szükség esetén könyvek, munkalapok szerint haladunk, azonban minden témakörhöz először olyan gyakorlati aspektusból közelítünk, hogy a gyerekek kíváncsivá váljanak, megértsék a tudás hasznosságát, ezután következik a tudás elsajátítása:

kíváncsiság » szabad és támogatott tanulás » alkalmazás közben elmélyítés

A kíváncsiság előhívásához négyféle forrásból merítünk:

- **a gyerekek saját kíváncsiságából** indulunk ki, abból, ami őket érdekli, legyen az akár egy játék, film, zene, alkotási vágy, stb.,
- **valódi problémákból, praktikus hétköznapi teendőkből** kiindulva jutunk el addig, hogy a cél eléréséhez szükségünk van bizonyos készségekre: olvasás, számolás, mérés, stb., és megtapasztaljuk, hogy **mindent el lehet érni gondolkodással, információszerezéssel és ügyes, dolgos kezekkel,**
- rendszeresen szervezünk projekteket, amelyekben konkrét **személyeknek, csoportoknak vagy másoknak céljaik elérésében segítünk**, és ezekben minden korosztály megtalálja a korának megfelelő gyakorlati teendőt,
- **a gyerek-szülő-pedagógus hármásban a "mindenki mindenkit taníthat"** elve alapján szervezett keretek között mindenki átadhatja legjobb tudását a többieknek.

3.6. A felelősségi körök

A tanulási folyamat akkor a leghatékonyabb, ha a tanuló kíváncsi, belső motiváció hajtja, érzelmileg érintett, önállóan cselekszik, célja eléréséhez meg kell szereznie a tudást. Ebből kirajzolódnak a pedagógus-diák-család együttműködésben a felelősségi körök:

Pedagógus:

- építsen a gyerek meglévő tudásbázisára,
- teremtsen olyan körülményeket, amelyek között a tanuló kíváncsi(vá válik),
- támogassa az egyéni útkeresést és megoldáskeresést,
- tartsa megfelelő egyensúlyban a támogatott tanulást és a szabad (önálló) tanulást,
- használja a hagyományos és a legújabb pedagógiai eszközök széles tárházát.

Diák:

- korának megfelelő önállósággal élje privát és az iskolai, demokratikus közösségbeli életét,
- hasonló bátorsággal végezze feladatait önállóan és kérjen segítséget szükség esetén,
- aktívan cselekedjen a kitűzött egyéni és iskolai célok elérése érdekében.

Szülő:

- segítse a gyereket önállóságában, ösztönözze az önállóság sokféle megtapasztalására,
- működjön együtt az iskolával, a pedagógusokkal, és tartsa tiszteletben az iskola szabályait.

4. Iskolánk céljai, feladatai

A Fürkész iskolában célunk és feladatunk, hogy

- minél inkább tevékenységközpontú tanulás valósuljon meg,
- a gyerekek logikai, rendszerszintű összefüggésekben tudjanak gondolkodni,
- minél nagyobb arányban jelen legyenek a leginkább gondolkodásra tanító tantárgyak, motívumok (pl. matematika, zene),
- olyan kereteket alkalmazzunk, amelyek között a mozgásban tanulás megvalósul mind fizikai, mind szellemi értelemben,
- olyan környezetet teremtsünk, amelyben a gyerekek megélik a világ sokszínűségét,
- minél több időt töltsünk életszerű, valós környezetben vagy az iskola falai közt minél gyakorlatiasabban tanuljunk, sajátítsuk el a szükséges ismereteket,
- az ismeretszerzést és a szociális kapcsolatokat, valamint az önismeret fejlődését hasonló arányban támogassuk,
- segítsünk a gyerekeknek felfedezni saját értékeiket, találják meg saját fejlődési útjukat a legközelebbi fejlődési zóna segítségével (Vigotszkij),
- olyan biztonságos, közösségi helyszínt és hangulatot teremtsünk, amely magától értetődővé teszi az együttműködést.

5. Eszközök, módszerek

5.1. Iskolánk képzéséről általában

Figyelembe véve a jelenleg általános iskoláskorú Z és Alfa generációk jellemzőit és azt a

várható világot, amelyre a gyerekeket szeretnénk felkészíteni,

- az iskolában folytatott tevékenységet tanítás helyett “motivált és támogatott tanulásként” fogjuk fel, a szabad tanulást és a tanórai tanulást a megfelelő arányban szervezzük meg,
- a pedagógus egyfajta polihisztor szemléletű, pszichológiailag képzett moderátor, mentor, akinek a legfontosabb feladatai: segít a diáknak eligazodni az intra- és interperszonális értékek között, motivál, segít az ismeretek megszerzésében, rendszerezésében és elsajátításában,
- a tanulás, a tudás forrása sokféle (könyvek, tárgyak, személyek, online, élmények), mindenki mindenkinek átadhatja a tudását, taníthat másokat,
- a tanulás új formája a mozgásban tanulás.

5.2. A tanév megszervezése

A Fürkész sulis a többi oktatási intézmény működésének, általában az ünnepek, munkaszüneti napok figyelembevételével működik. A nyári szünet utáni első hét az időjárásnak megfelelően megszervezett táborozással telik. A hosszabb szünetek utáni napokon témnapokat tartunk, melyeket ráhangolódással töltünk.

5.3. A napirend

Meghatározott, de rugalmas időkeretekben szervezzük a tanulást, olyan napirendet és olyan módszereket használunk, amelyek segítségével elérjük, hogy a gyerekek aktuális napi hangulatának, ritmusának megfelelően tudjunk váltani tantárgyak, tanulás és gyakorlás, koncentráció és pihenés között akár a 45 perces tanórákon belül is. Mind a délelőtti, mind pedig a délutáni időszakban tartunk foglalkozásokat, tanórákat. Feladatunk, hogy a rugalmas napirendben nap végére elérjük az aznapra kitűzött célokat.

- 7:30-8:30 érkezés,
- 8:30-15:00 törzsidő, ezen belül 12:25-14:00 között Fürkész idő
- 15:00-17:00 haza indulás.

Minden gyerekkel együtt személyre szabott napirendet alakítunk ki, amelyben

- a legtöbb figyelmet és erőforrást erősségeinek fejlesztésére fordítjuk,
- azokon a képességterületeken, ahol lemaradásban van, annak fejlesztése érdekében a számára leginkább adekvát formákban tanulunk,
- bizonyos időszámban (Fürkész idő) mindenki azt csinálhat, ami érdekli, amihez kedve van, akár önállóan, akár támogatott módon.

A személyre szabott napirend szerint a tanórákon a gyerekek személyiségük, többszörös intelligencia profiljuk alapján differenciáltan kapnak támogatást a pedagógustól. A Fürkész időben többféle tevékenységet kínálunk a gyerekeknek, ezeket a tevékenységeket úgy

válogatva, hogy mindenkinek legyen lehetősége választani a saját érdeklődési területe alapján. Ebben az idősávban lehetőséget adunk az gyerekek erősségeinek fejlesztésére, ugyanakkor figyelmet fordítunk arra is, hogy a bizonyos területeken lemaradásban lévő gyerekek kiegészítő támogatást, plusz gyakorlati lehetőséget kapjanak.

Havi rendszerességgel kapnak helyet a Fürkész időben a “mindenki mindenkit taníthat” alkalmak, amikor a pedagógus-gyerek-szülő hármásban mindenki átadhatja a legjobb tudását a többieknek.

5.4. Gyakorlatias megközelítés

A gyerekek oktatása, fejlesztése során szükség van elvont, absztrakt megközelítésekre, eszközökre is. A Fürkész iskolában kifejezetten odafigyelünk, hogy ezek aránya a cél elérése érdekében megfelelő legyen, de ne haladjon meg egy bizonyos mértéket. Hitünk szerint a gyakorlatias élet valós környezetében, valódi problémáival és valós, kézzelfogható tárgyaival szükséges a legtöbbet foglalkozni, dolgozni. A kézműves tevékenységek során leggyakrabban például praktikus használati tárgyak, ehető termékek, stb. készüljenek. Gyakran kereskedünk különböző tárgyakkal vagy akár szolgáltatásokkal, amely tevékenység során valós környezetben tanuljuk, használjuk a matematikát, a magyar és idegen nyelvet, fejlődnek a szociális képességeink. Egy-egy szakmát, tevékenységet annak végzésének valós helyszínén ismerünk meg, például a város működését a városban - tehát minél több ismeretet az iskolán kívüli valós környezetben ismerünk meg. Az iskola falai között modellezhetjük utólag a megismert tevékenységet, környezetet, működést, és hozzá tudjuk kapcsolni a tantárgyak rendszerén keresztül megismerni szükséges ismereteket, készségeket.

5.5. Módszereink

Módszertani megközelítésünk törvényi keretei:

110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet 7. § (1) A nemzeti köznevelésről szóló törvény 27. § (1) bekezdés szerinti tanórai foglalkozások megszervezhetőek a hagyományos, tantermi szervezési formáktól eltérő módon, így különösen projekt oktatás, erdei iskola, múzeumi foglalkozás, könyvtári foglalkozás, művészeti előadáshoz vagy kiállításához kapcsolódó foglalkozás formájában is, amennyiben biztosított az előírt tananyag átadása, a követelmények teljesítése, a tanítási órák ingyenessége, a tanulói terhelés korlátozására vonatkozó rendelkezések megtartása.

110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról 1.2. Az intézmény szakmai önállóságát a kerettantervekben kötelező tartalommal nem szabályozott időkeret szabad felhasználása, a módszertani szabadság, az engedélyezett kerettantervek közötti választás, illetve az egyedi tantervek engedélyezettési lehetősége biztosítja.

A Fűrkesz iskolában a következő módszereket használjuk:

- Differenciálunk, a gyerekek egyéni útjait támogatjuk.
- Mozgásban tanulunk: iskolán belül és kívül is vagyunk, alkotunk, kézműveskedünk, szerelünk, hekkkelünk, videózunk, kereskedünk, "utazunk" valós és virtuális világban is.
- Kicsiknél és nagyoknál is sok játékos, mesés, dramatikus keretet használunk.
- Ismeretátadás, tanítás helyett az ismeretszerzés, a tanulás és a képességfejlesztés kerül előtérbe.
- A tanulás kereteit tanórák, projektmódszer, csoportok és vertikális csoportok, kooperatív technikák, szabad tanulás, öntanuló csoportok, kortárs tanítók, különlegesen dramatizált projekt játékok, transzferálás, drámajátékok, szabályjátékok, tudásátadásra ható interaktív technikák, online applikációk adják.
- Howard Gardner képességterületenkénti megközelítésével minden tevékenységünket átszöjünk.
- Hiszünk a demokratikus nevelés erejében.
- Kerüljük a kívülről generált versenyt, azonban megadjuk a versenykörnyezetet a belülről fakadó, versengés iránti vágy megvalósításához.
- Az iskolai napirendet úgy alakítjuk át, hogy mind a délelőtti, mind pedig a délutáni időszakban legyenek tanórák és tanórán kívüli elfoglaltságok is, digitális eszközöket, digitális tananyagot, kíváncsiságot ébresztő lehetőségeket, pihenőórákat felváltva alkalmazunk.
- "Sikerben tartjuk" a gyerekeket.

Rövid- és középtávú célok kijelölése és nyomonkövetése

A pedagógusok minden gyerekkel közösen elérendő célt tűznek ki. Az elérendő célokat mindig a gyerekek saját képességeihez igazítva szükséges kitűzni, hogy azt jó eséllyel el tudják érni, és sikerélményük legyen. Szintén együtt elemzik ki, mennyire sikerült megközelíteni, elérni vagy túlszárnyalni azt, és megbeszélik a kapcsolódó körülményeket, okokat, érzéseket. A célokat a gyerekek egyedi érdeklődéséhez kapcsolódóan érdemes megfogalmazni, hogy érzelmi téren minél inkább megérintse őket. A cél mindig tartalmazza a megszerezni kívánt tudás, ismeret leírását. A gyerekek a pedagógusok segítségével kitűznek napi, középtávú, legfeljebb egy-két hónapos időtávban elérendő, célokat is. A célokat mindig röviden leírják és egy egyszerű vizuális elemmel is kiegészíthetik, a kisebbek helyett a tanítók, a már írni tudó gyerekek pedig saját maguk. Célszerű a célokat és az eredményességet saját, erre a célra használt naplóban vezetni, amelyben visszanezhetők az elért apró sikerek.

Frontális oktatás

Többek között a mai új generációk információszerzési tapasztalatai, kialakult gyakorlata miatt a frontális oktatási módszer hatékonysága nagyon alacsony. Olyan óraszámokban nem érdemes alkalmazni, ahogyan a legtöbb mai hagyományos iskolában általánosan teszik. Ugyanakkor egyrészt az általános iskola első két évében mind a tananyag, mint pedig a gyerekek érettségi szintje miatt kifejezetten szükséges, és vannak olyan előnyei, amelyek a megfelelően szervezett oktatás teljes spektrumán belül kihasználhatóak. Az új ismeretanyag

átadásának első szintje és első alkalma sem feltétlenül frontális, hiszen a gyerekek rengeteg - analóg és digitális - információs csatornán jutnak információhoz. A frontálisan megtartott órák során a pedagógus fordítson figyelmet arra, hogy a tudást ne feltétlenül "készen" adja át, sokkal inkább irányítsa, vezesse a gyerekek gondolkodását, és hagyjon időt, hogy ők találják ki vagy segédeszközök segítségével találják meg a szükséges információt. Amikor a pedagógus frontálisan ad át tudást, vegye figyelembe, hogy a csoportban mely intelligenciaterületeken (Howard Gardner) jól működő gyermekek vannak nagyobb súlyban, és az órai anyagot ezeknek az intelligenciaterületeknek megfelelő megközelítésben adja át a gyermekeknek. A frontális órákon a pedagógus figyeljen, hogyan tartsa meg diákjai érdeklődését, hogyan teremtsen velük folyamatos kontaktust, feladatokat ad, ügyesen, változatosan kérdez, a korosztálynak megfelelően jól láttatja, szemlélteti az elmondottakat. A frontálisan tartott óraszámot napi két-három alkalomban (lehetőség szerint maximum 20-25 perces blokkokban), a hagyományos oktatásban alkalmazott óraszám közel harmadában (!) maximáljuk. Az iskolai, személyesen megtartott frontális órák mellett a pedagógus döntése szerint a Khan modellt, a Khan Akadémia megközelítését és digitális eszközeit is használjuk.

Transzferálás

A frontálisan megtartott órákon kiemelten, egyébként pedig általános elvként a teljes oktatási nap során minden elméleti tudáselemhez elengedhetetlenül kapcsolódik a transzferálás: az adott korosztály hétköznapi környezetének megfelelően az adott tudást hol tudjuk használni, miért és hogyan segít, mi lenne enélkül a tudás nélkül az adott élethelyzetben vagy adott problémába ütközve.

Gardner-módszer

Howard Gardner 1983-ban megjelent könyvében megkérdőjelezi a hagyományos nézetet, és kibővíti az intelligencia fogalmát fejlődés-lélektani, neuropszichológiai, biológiai és antropológiai kutatások alapján. Meghatározása szerint az „intelligencia annak képessége, hogy az ember hasznos dolgot hozzon létre, vagy saját kultúrájában értékesnek számító feladatot végezzen”, „olyan képességegyüttes, amelynek segítségével az ember az életben felmerülő problémákat megoldja”, „új megoldásokat talál, és új tudást szerez” (Gardner 1983: 60–61). Szerinte nem egyetlen egységes és változatlan értelmi képesség létezik. Gardner több – jelenlegi kutatásai szerint nyolc –, egymástól függetlenül is létező intelligenciát azonosított. Ezek a következők: a nyelvi-verbális, a logikai-matematikai, a képi-térbeli, a testi-mozgásos, a zenei, a természeti, a társas (interperszonális) és a személyes (intrapersonális, önismereti) intelligencia (Nolen 2003, Rettig 2005, Moran–Kornhaber–Gardner 2006, Armstrong 2009).

Egyéni utak, differenciálás

Iskolánk oktatásában az egyik legfontosabb elem a differenciálás, a gyermekek egyéni jellemzőinek, útjainak megismerése, az egyéni út bejárásának (tartalomban, tevékenységben és tempóban) támogatása a tudás megszerzésében, elsajátításában, gyakorlásában, alkalmazásában. Színes, változatos környezetbe helyezzük a gyermekeket, amelyben maguk is megtalálják a saját érdeklődésüknek megfelelő kihívásokat, tevékenységeket, ezzel párhuzamosan a pedagógus feladata a gyermek egyéni jellemzőinek feltérképezése, az egyéni erősségek egyértelmű beazonosítása. A gyermek iskolában töltött idejének legalább harmadában az ő egyéni útjának bejárásában nyújtunk

segítséget, az erőforrások beosztását, a napirend kialakítását, az eszközök és módszerek kiválasztását, kidolgozását leginkább ennek a szempontnak vetjük alá. Egyformán támogatjuk a gyorsabban és a lassabban haladókat is saját ritmusuk és érdeklődésük szerint.

Csoportok

A gyerekek életében fontos szerepet tölt be a csoporthoz való tartozás. A csoport alapvető a fiatalok számára, mert identitás- és értékképző ereje van. A jövőben egyre fontosabb kompetenciák közé tartozik az együttműködés, a csoportban való munkavégzés. A csoport nem pusztán lányok és fiúk halmaza: túlmutathat a közösségen és olyan többletet tartalmazhat, amit az együttműködő pedagógus tudatosan tud formálni. A csoportalakulás az a folyamat, melyben elkülönült egyedekből egy minőségileg új, közös értékekkel és normákkal rendelkező csoport keletkezik. Idő kell ahhoz, hogy az egymástól elkülönült emberekből egy közös értékrenddel és normákkal rendelkező csoport jöjjön létre. A csoportfolyamat magába foglalja a csoport fejlődését, a csoporton belüli kommunikációt és a csoporton belüli döntési folyamatokat. A csoportalakítás, a csoportban való viselkedés tanulásával és gyakorlásával a csoportban való működés készséggé válik.

Az oktatásszervezés szempontjából is hasznos formula a csoportban való működés. Ha egy csoport jól funkcionál, akkor egyetlen gyerek számára nehézséget okoz, hogy rendbontó módon viselkedjen. Ha azonban egy csoport rosszul funkcionál, a hibákat és provokációkat akkor is fel lehet használni konstruktív módon: a nehézségek megbeszélése vagy a tevékenységek közös megtervezése meghozhatja a pozitív csoportnormákat.

Vertikális csoportok

A vertikális, azaz vegyes életkorú gyermekekből álló, csoportok sémája jelentős plusz értékekkel bír: az idősebb gyermekek párját ritkító módon gondoskodnak a fiatalabbakról, a fiatalabbak pedig sokkal lelkesebbek és plusz energiákat hoznak a csoportba. Segít a korkülönbségen átívelő baráti köteleket kialakítani, ahelyett, hogy hagynánk a gyermekeket abban a hitben, hogy ők csak a saját korúakhoz tartoznak és nem tagjai az egész iskolának. A feladatokat sem kell olyan mértékben differenciálni mint elsöre gondolnánk, hiszen a csoport azonos szinten működik, lehetővé téve a fokozottabb tempót, ennek köszönhetően pedig több időt, hogy a részletekre jobban koncentráljanak. Sok gyermek eleinte vonakodik a vertikális, másképpen szervezett csoportban való részvételtől, mivel aggódnak, hogy kevesebb időt tölthetnek saját korú baráti csoportjukban. Azonban a legtöbb iskolában, ahol vertikális csoportokban tanulást is szerveznek, a gyermekek gyors és pozitív változáson mennek át, mikor megtapasztalják a hasznosságát. (Peter Barnard, mixed-aged tutor groups) A vertikális csoportokban szervezett oktatás rendszeresen megvalósítható azokon a tanórákon, amikor több osztálynak azonos tantárgyi órája van (törekszünk az órarendet így kialakítani) és a Fűrész időben, alkalmi jelleggel a témanapokon, témaheteken, projekt munkák során.

Kortárs tanítók

A jól teljesítő, adott témában már biztos tudással rendelkező gyerekek kevés ráfordítással felkészíthetők arra, hogy saját kortársaikat ők is taníttassák. Tapasztalatok szerint a gyerekek szívesen fogadják a pár évvel idősebbek segítségét, az idősebbek pedig

megtanulhatják a gondoskodás, az “adni jó” élményét. Az ilyen együttműködésekre szükséges a napirendben időt címkézni. Fontos szem előtt tartani, hogy a lassabban haladó gyerekek ne alárendeltként éljék meg ezt a viszonyt, úgy mint aki lassú és ügyetlen. Ezért megfelelő kerettörténetbe kell helyezni, és lehetőség szerint az adott tantárgyban kortárs tanulóként résztvevő gyereket egy másik, olyan témakörben, amiben ő jó, erősebb, kiemelkedőbb pozícióba helyezni saját osztálytársai, kortársai szemében.

Projekt módszer

A módszer a tanulók szükségleteire, érdeklődésére, a közös tevékenységre épít. Jellegzetessége a résztvevő gyermekek nagyfokú szabadsága, önállósága. A projektekkel kilépünk a hagyományos órarendből, a tantárgyi keretektől. A tanulás, az ismeretek megszerzése a különböző tevékenységek során saját tapasztalás révén történik: nem a pedagógus adja át az ismereteket, hanem a tanulók szerzik meg azokat az egyes tevékenységek során. Ismeretátadás, tanítás helyett az ismeretszerzés, a tanulás és a képességfejlesztés kerül előtérbe. A hangsúly az együtt munkálkodáson, kooperatív technikákon, egymás segítésén, elfogadásán, a kommunikációs készségek, technikák elsajátításán van. Az a cél, hogy érvényesüljön a projekt didaktikai hármassal alapelve: átélés – ismeretszerzés – megértés.

A projekt módszer legfontosabb előnyei: a tanulók kezdeményező, aktív szerepekben vannak, saját érdeklődésük vezeti őket, így a motiváció igen erős, fejleszti a kommunikációs és szociális képességeket, a kreativitást, az ismeretszerzési képességet, a problémamegoldó és analitikus gondolkodást, az önállóságot, a kooperációt, a tervezést, az alkalmazkodást, az időbeosztást, az információk megosztását, a gyermekek saját képességeiknek megfelelően tudnak részt venni egy-egy probléma megoldásában, lehetőség nyílik újfajta tanár-diák kapcsolat kialakítására.

Öntanuló csoportok (Self Organized Learning Environment, SOLE)

Az öntanuló csoportok szervezésére tervezett módszertan az egyik legújabb, kutatásokkal, pozitív tapasztalatokkal alátámasztott tanítási-tanulási formula. A SOLE-t az “ön-vezérelt”, önálló tanulásra fejlesztették ki. Arra a tapasztalatra alapul, hogy a gyermekek gyakran sokkal okosabbak, mint gondoljuk. Ahelyett, hogy előre megemésztett, kész információkkal és leckékkel látjuk el őket, hasznosabb olyan érdekes, provokáló kérdéseket feltenni nekik, amelyek lekötik őket, és hagyni, hogy megkeressék, kidolgozzák a válaszokat. Határozott cél hagyni, hogy ők igazodjanak el és haladjanak a megoldás felé abban az információs térben, ami őket érdekli, méghozzá azzal az elképzeléssel, hogy a tanulók ilyen feltételek között gyakran komoly erőfeszítéseket tesznek, hogy olyan információkat is megértsenek, amelyek egyébként túl nehezek számukra. A témakörben végzett kutatások rámutattak, hogy a gyermekcsoportok Internet hozzáféréssel szinte bármit megtanulnak maguktól. (Sugata Mitra, Diane Holmes, Anne Preston, Newcastle University)

Különlegesen dramatizált projekt játékok (Dramatized Games for Motivated Learning, DGML)

A Fürkész sulis alapítói által fejlesztett módszertan két motívumra épít: a gyerekek sokkal jobban teljesítenek, ha valós feladat megoldásában vesznek részt, a játékosság, a humor, az érzelmi töltöttség pedig a tudatos bal agyféltekével mellett a jobb agyféltekét is megmozgatja. Olyan játékos problématerbe helyezzük a gyerekeket, amelyről ők is tudják,

hogy csupán játék, azonban dramatizáló eszközökkel elérjük, hogy a kerettörténet valóságnak tűnjön, a játékban résztvevő gyermekek különböző valós érzelmeket tápláljanak az egyes helyzetek és szereplők iránt, miközben az idő egyre sürgeti a probléma megoldását. A sikeres abszolváláshoz a csoportnak korosztályuknak megfelelő szintű információkat, tudást, készségeket kell megszerezniük, és ebben a pedagógus moderátorként segít nekik eligazodni.

Drámapedagógia drámajáték, szabályjáték, tudásátadásra ható interaktív technika

A drámajáték a játékon keresztül segít a körülöttünk lévő világ megismerésében, a gyermekek érzelmének hatékony artikulálásában, kapcsolódásában a társaihoz. A drámajáték közösségi élmény, a személyiség harmonikus fejlődéséhez nyújt hathatós segítséget. Csökkenti a szorongást, sikerélményhez juttatja a gyermekeket. Ezen keresztül tanulhatnak empátiát, toleranciát, kreativitást, tudásátadásra ható interaktív technika. Hatékony eszköz a készségek, képességek fejlesztésében (indirekt módszerekkel) és az adekvát kommunikációs stílus elsajátításában. A drámapedagógiában használt szabályjátékok feltétele bizonyos fokú intellektuális érettség és az általánosított szabályokhoz való igazodás képessége, amelyek betartásában, követésében segítenek a játék során alkalmazott dramatikus elemek.

Gamification (játékosítás)

A gamification (az angol game 'játék' szóból és a -fication 'valamilyenné alakítás' végződésből, szó szerint 'játékszerűvé tétel') játékelemek alkalmazását jelenti az élet játékon kívüli területein, hogy a folyamatokat még érdekesebbé és lebilincselőbbé tegye. A gamificationt elsődlegesen az online térben szokták alkalmazni, de az eredeti koncepció nem zárja ki az offline alkalmazási lehetőségeket sem. A gamification technikák az emberekben a versengés, az eredmények, a státuszok, az önkifejezés és az altruizmus iránt rejlő vágyakat aknázzák ki és használják fel. (Wikipedia)

A játékosító eszközök alkalmazása során különös tekintettel kell lenni Harlow és Deci tapasztalatára, miszerint a jutalmazás során az egyének elveszítik saját belső érdeklődésüket a végzett tevékenység iránt, csökkenni kezd az egyén motivációja a tevékenység intenzitására és folytatására. A jutalmazó(-büntető) rendszer alkalmazása neurotipikus gyerekek esetében a rutinfeladatoknál lehet kedvező hatású, az egyszerű szabályokra és világos célokra épülő feladatok tekintetében képesek ösztönzőleg hatni (Pink).

Stresszmentes számonkérés

A gyerekek előrehaladásának nyomon követéséhez szükség van felmérni, hol tartanak az alaptudás, készségek, kvalitások, kompetenciák elsajátításában. A "számonkérés", a dolgozatírás és, hogy "ki kell állnom az osztály elé" felelni, általában stresszt jelent a gyerekeknek. Ezen radikálisan változtatunk. Egyrészt minden órán (!) "számonkérünk" valamilyen formában, mindennaposra, rutinná tesszük. Másrészt minél oldottabb formulákat használunk: online kvízzjáték, tudás akadálypálya, videófelelet, csoportos felelet.

Elméleti és gyakorlati háttér

Howard Gardner - 8+1 intelligencia megközelítés

Salman Khan - Khan modell

Spencer Kagan - kooperatív tanulás

William Kilpatrick - projektmódszer

Csikszentmihályi Mihály - Flow

Gamification

Abraham Maslow, Harry Harlow, Edward Deci - motiváció elmélet

Marshall Rosenberg - erőszakmentes kommunikáció

Edward DeBono, Reuven Feurstein - gondolkodási készségek

Csikszentmihályi Mihály - flow elmélet

Sugata Mitra, Diane Holmes, Anne Preston, Newcastle University - öntanuló csoportok

5.6. Az iskolában használt tárgyi eszközök

Felváltva használunk hagyományos és elektronikus (online) eszközöket, segédanyagokat, figyelve arra, hogy a gyerekek napi kb. két óránál többet ne töltsenek számítógéppel. Az első és a második osztályokban az átlagosnál is több kezűgyességet, mozgást, egyensúlyt, koordinációt fejlesztő tevékenységet végzünk az ehhez szükséges eszközökkel.

A kialakított tereket és az eszközeinket a gyerekek felügyelettel, a közösen kialakított rendben, önállóan használhatják. Az iskola tereit közösen alakítjuk, formáljuk, szépítjük. A gyerekek a közösen meghatározott keretek közt részt vesznek az ülésrend kialakításában.

5.7. Házi feladat

A házi feladat a megszerzett tudás begyakorlásának, rögzítésének hagyományos eszköze. A Fürkész suliban napközben nagyon sokat gyakorolunk. Ha a diák több, nehezebb feladatot kér, természetesen házi feladatként is szívesen adunk. Egyébként pedig abban az esetben kérünk házi feladatot, ha a szülőkkel együtt érdemes elgondolkozni valamin vagy kitalálni, megoldani valamit.

6. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A Fürkész iskolában a többi képességterület fejlesztéséhez hasonló hangsúllyal foglalkozunk a diákjaink intra- és interperszonális képességterületeinek fejlesztésével is. Mind az egyéni, mind a közösségi szempontok figyelembevételével ezekkel a képességterületekkel az iskolában töltött időben szinte mindig, alkalmanként külön célzottan is foglalkozunk.

Minden lehetséges eszközzel támogatjuk és motiváljuk a gyermeket korának megfelelő önállóságának kialakításában. Az egyén legyen képes önállóan, befolyásolás nélkül gondolkodni, ugyanakkor a másokkal való együttműködés révén, környezetét és a világot empátikusan szemlélve teremtsen új értékeket.

Célunk minél több olyan helyzetet teremteni - már a gyerekek iskolába iratkozása során is -, hogy minél jobb közösség alakulhasson ki - a beiratkozás során a szereplők minél több ismeret, élmény birtokában tudjanak dönteni. Az osztályközösségekben, a vertikális csoportokban, az iskolai diák demokrácia kialakítása és működtetése során, és a gyerek-pedagógus-szülő kapcsolatokban is sokat foglalkozunk az önismerettel, társas kapcsolatokkal, az önkifejezéssel, az empátiával, a konfliktuskezeléssel, a jó kommunikációval. A szülőkkel folyamatosan egyeztetünk a gyermekük fejlődéséről, lehetőség szerint a gyermek bevonásával, az ő jelenlétében.

7. A teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok és a környezet

7.1. Egészségnevelés

A Wikipédia az egészség címszóhoz az alábbiakat gyűjtötte össze:

... az Egészségügyi Világszervezet (WHO) az egészséget a következőképpen definiálta: „Az egészség a teljes testi, lelki és szociális jólét állapota, és nem csupán a betegség hiánya”. „Az egészség a szociális, fizikai és emocionális kihívásokra válaszoló adaptáció és az önmegvalósítás képessége.” A fogyatékoság az egészség egyik változata.

Az egészség dimenziói:

- biológiai egészség: a szervezetünk megfelelő működése,
- lelki egészség: személyes világnézetünk, magatartásbeli alapelveink, illetve a tudat nyugalmanak és az önmagunkkal szembeni békének a jele,
- mentális egészség: a tiszta és következetes gondolkodásra való képesség,
- emocionális egészség: az érzések felismerésének, illetve azok megfelelő kifejezésének a képessége,
- szociális egészség: másokkal való kapcsolatok kialakításának egészsége.

Genetikánk, személyes ismereteink és hozzáállásunk, környezetünk, a társadalom beállítottsága és személyes kapcsolataink határozzák meg egészségünket. A gyerekek, pedagógusok és családtagok személyes jóllétét, egészségét befolyásoló tevékenységek közül a táplálkozással, a meditációval és jógával, a sporttal, és a számítógépes játékok és

digitális eszközhasználat tudatos alakításával foglalkozunk - minél több alkalmat teremtve mindhárom említett szereplő bevonására.

A Fűrész iskolában a tanulás is gyakran mozgásban történik, az újabb generációs gyerekek mozgásban tudnak jól tanulni. A napirendünkben széles sávon mozognak a különböző mozgásformák és egészségfejlesztő programok:

- feladat akadálypályák zárt és nyílt térben,
- ritmus gyakorlatok,
- túrázás a közeli Hárshegyi erdőben, ahol tudunk focizni, tollasozni is,
- gerincvédő gyakorlatok a kényszerű néhány órás ülés ellensúlyozására, a helyes testtartás tudatosítása,
- sportnapok keretében lehetőség változatos mozgásformákra,
- jóga és meditáció a lelki egyensúly megőrzése érdekében,
- egészséges táplálkozás megtanulása, ételkészítés.

A 2011. évi CXC. törvény 27.§ (11) bekezdésének megfelelően a mindennapos testnevelést valósítjuk meg napi egy testnevelés óra keretében, amelyből legfeljebb heti két óra

1. a kerettanterv testnevelés tantárgyra vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott oktatásszervezési formákkal, műveltségterületi oktatással,
2. iskolai sportkörben való sportolással,
3. versenyszerűen sporttevékenységet folytató igazolt, egyesületi tagsággal rendelkező vagy amatőr sportolói sportszerződés alapján sportoló tanuló kérelme alapján a tanévre érvényes versenyengedélye és a sportszervezete által kiállított igazolás birtokában a sportszervezet keretei között szervezett edzéssel,
4. egyesületben legalább heti két óra sporttevékenységet folytató tanuló kérelme alapján - amennyiben délután szervezett testnevelés órával ütközik - a félévre érvényes, az egyesület által kiállított igazolással váltható ki.

A különböző sportágakkal való ismerkedés lehetőségét a szülők egybehangzó igénye, jóváhagyása esetében iskolai sportkör keretében sporthelyszínen és külső sportági edző igénybevételeivel külön térítés ellenében tudjuk megszervezni.

Az úszásoktatást a 2011. évi CXC. törvény 27.§ (11a) bekezdésének megfelelően szervezzük meg, azaz: Amennyiben a testnevelésóra keretében megvalósított úszásoktatás infrastrukturális feltételei a nevelési-oktatási intézményben nem állnak rendelkezésre, akkor heti egy alkalommal legfeljebb két testnevelésórát egy tanítási napon összevonva lehet megszervezni.

Az egészségnevelési program egyéb megvalósítási formái iskolánkban:

- beszélgetőkörök, Miért? órák,
- egészség tudatossághoz kapcsolódó témanapok,
- étel alapanyagok és étel elkészítési technikák megismerése,
- erdei iskola tanév elején,
- tábor minden tanév végén,
- környezetismeret, természetismeret foglalkozások,

- projektek keretében,
- szülőkkel közösen szervezett programok,
- udvarszépítés,
- szemétyűjtés,
- pszichológus részvételével szervezett programok gyerekeknek és szülőknek,
- szexuális felvilágosítás a felső tagozaton szakemberes segítségével,
- az Internet és a számítógép biztonságos használatát oktató, segítő foglalkozások.

7.2. Egészségügyi felügyelet és ellátások

A 2011. évi CXC. törvény 46.§ (6) d) előírása alapján az iskola fenntartója az önkormányzat egészségügyi szolgáltatójával köt megállapodást az iskolaorvosi és védőnői teendőik ellátására. Az iskolaorvos és a védőnő a tanulók ellátását a megállapodásnak megfelelően látja el: szűrővizsgálatok, védőoltások, fogászati ellátás. A testnevelők tanévenként egy alkalommal végzik el a tanulók fizikai állapotának felmérését, és az eredményeket összehasonlítják. A tanulók gyógypedagógiai szűrését az iskola gyógypedagógusai végzik el (a gyógypedagógiai ellátásról a vonatkozó szakasz értekezik részletesen).

7.3. Ellenőrzés és értékelés

Az iskola éves munkatervében meghatározott célok és feladatok megvalósulását minden tanév végén értékeli a nevelőtestület a fenntartóval közösen. Az értékelés alapján a módosított célokat és feladatokat az iskola a következő évi tantervébe foglalja.

7.4. Elsősegély-nyújtási alapismeretek

A gyerekek az elsősegély-nyújtás tanulása során - a foglalkozások keretei között folyamatosan, azaz nem külön tantárgyként - megismerkednek a vészhelyzetekkel, és a szükséges teendőkkel. Sérüléssel, egészségkárosodással járó esetben az orvos vagy a mentő kiérkezéséig elsősegély keretében avatkozunk be vagy adunk segítséget az arra szorulóknak. Ahhoz, hogy elsősegélyt tudjunk nyújtani, gyakorláson és tapasztalaton múlik. Célunk, hogy a gyerekek a szükséges ismereteket és készségeket megszerezzék, jártasak legyenek az elsősegélynyújtásban - életkoruknak megfelelő szinten.

Alapismeretek:

- elsősegélynyújtás fogalma,
- élettani, anatómiai ismeretek,
- vészhelyzeteket ismerve, felismerése,

- leggyakoribb sérülések ismerete, következményei,
- a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módok,
- mikor és hogyan kell mentőt hívni.

8. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

8.1. Együttműködés a diákokkal

A 2011. évi CXC. törvény 46. § (6) f) és g) albekezdéseinek megfelelően, különös tekintettel az iskola oktatási-nevelési céljaira teljes részvételi diák demokrácia kialakítását szeretnénk megvalósítani. Célunk olyan demokratikus rendet kialakítani, amelyben a gyerekek:

- részt vesznek a házirend kialakításában, értékelésében, szükség szerint módosításában,
- részt vesznek az egyes diákkörök kialakításában és munkájában,
- véleményt nyilvánítanak bármely kérdésről,
- értékelik a pedagógusok munkáját,
- értékelik és javaslatot tesznek az iskola működésével kapcsolatban.

Az intézményvezetőnek és a fenntartónak, valamint a tantestület legalább 30%-ának részvételi kötelezettsége van a diákönkormányzat üléseire, konkrét témával, ügygel kapcsolatban az abban érintett pedagógusnak személyesen. A diákönkormányzat döntéseivel kapcsolatban az intézményvezetőnek és a fenntartónak vétőjoga van.

8.2. Együttműködés a szülőkkel

Rendszeresen szervezünk olyan projekteket, amelyekbe bevonjuk a szülőket, a nagyszülőket és a testvéreket is, annak érdekében, hogy a gyerek-szülő-pedagógus kapcsolat minél tartalmasabb legyen. Véleményünk szerint a magánoktatásba szükséges bevonni a magánszférát - egyrészt a szülők költségeinek csökkentése érdekében, másrészt azért, hogy a gyerekek gyakorlatias, a magánszférában valós értéket teremtő projekteken tudjanak dolgozni, ismereteket és tapasztalatot szerezni. Ennek érdekében célunk bevonni a szülőket, családokat a megvalósítás megtervezésébe, a megfelelő kapcsolatrendszer kiépítésébe, a konkrét projektek kidolgozásába és megvalósításába.

8.3. Együttműködés a pedagógusok között

Motiváljuk a pedagógusok közti együttműködést, a közös gondolkodást, a pedagógusok kreativitását, folyamatos önképzését és megújulását, támogatjuk a pedagógusokat a kiégés elkerülése érdekében. A Fürkész iskolában a tantestület demokratikus elvek alapján működik.

8.4. Kapcsolattartás a partnerekkel

Az iskola működtetése során több külső partnerrel tartjuk a kapcsolatot. A gyerekek egyéni erősségeinek, fejlesztésének támogatása érdekében különböző tevékenységekkel, tehetséggondozással kapcsolatban együttműködünk partnerekkel. A gyengébb képességterületek fejlesztése érdekében gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus, szükség esetén pszichológus szakemberek segítségét vesszük igénybe. A gyerekek köré a pedagógusokon kívül különleges embereket szervezünk (élsportolók, valamilyen területen kiemelkedő sikert elért, vagy kiemelkedő tapasztalatot szerzett emberek, stb.), akikkel minél elmélyültebb, tartalmasabb kapcsolatba kerülhetnek annak érdekében, hogy jó példákat lássanak, és minél több tapasztalatot sajátíthassanak el.

9. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenységünk

A kiemelt figyelmet igénylő gyerekek körébe tartoznak a valamilyen különleges adottsággal, tehetséggel rendelkező, bizonyos témában sok tudással, valamilyen előnnyel rendelkező, és a bizonyos képességterülete(ke)n nehézséggel küzdő vagy speciális nevelést igénylő gyerekeket is.

Pedagógiai koncepciónk alap gondolata, hogy minden gyermek másban jó, és minden gyermek jó valamiben. A tanulók közötti különbségek sokrétűek, sokfélék lehetnek, nem szűkíthetők le a tantárgyi keretekben mérhető különbségekre. A differenciálás azt jelenti, hogy nem ugyanazt és nem ugyanúgy tanuljuk minden tanulóval. Ezt az indokolja, hogy a tanulók nem egyformák sem pszichológiai, sem kognitív vonatkozásban (a megelőző tudás). Nem a gyerekeket differenciáljuk, hanem a tananyagot. Minden gyerek szeretne egy magasabb szintre jutni a fejlődésben, de ez csak akkor jöhet létre, ha készen áll rá minden területen. A differenciálás mindenki számára az optimális fejlődés biztosítását jelenti, figyelembe véve előzetes tudását, annak gyengébb és erősebb területeit, a tanuló

érdeklődését, igényeit, törekvéseit, speciális erősségeit és gyengeségeit. A differenciálás nem egyenlő a felzárkóztatással vagy a tehetséggondozással. Minden tanulónak esélyt kell kapnia a képességei szerinti fejlődésre. Felelősnek tartjuk magunkat a nehézséggel vagy valamilyen tanulási zavarral küzdőkért, és azokért is, akik egy adott területen magasabb fejlettségi szinten vannak.

A tehetséggondozás komplex feladatkörében legalapvetőbbnek tartjuk a megfelelő környezet kialakítását. A valós problémák egyéni vagy csoportos megoldásában mint a tehetséggondozás gazdagító típusában látjuk a legjobb lehetőséget a tehetség azonosítására. A gazdagítás elveinek megvalósítására a projekteket használjuk, figyelembe vesszük, hogy intellektuális kihívást jelentsen, ismeretek szerzésére és rendszerezésére, logikai következtetésekre legyen szükség, a pedagógus csak támogató szakértőként vegyen részt. A tehetséggondozásban az integrált formát tekintjük kedvezőbbnek, a szegregált formát nagyon kiemelkedő, indokolt esetben tartjuk csak részben alkalmazandónak.

Fontos feladatunknak tekintjük az inkluzív oktatás megvalósítását: a BTMN-gel küzdő és SNI-ű tanulók (pontosabban közülük azok, akik integrálhatók osztály vagy csoport működésbe, együttműködésbe) együttnevelését a tipikus fejlődésmentű gyermekekkel. Az iskola indulásakor arányaiban kevesebb vállalást tudunk tenni, azonban évről évre határozott lépéseket teszünk a cél megvalósítása érdekében.

Az UNESCO meghatározásában az inklúzió „egy dinamikus szemlélet, mely képes a tanulók sokszínűségéből fakadó eltérő nevelési igényekre pozitívan reagálni. Továbbá egy inkluzív közösség az egyéni különbségekre, mint a tanulási folyamat mélyítését és gazdagodását elősegítő lehetőségként tekint.” Az inklúzió szemlélete szerint nem csak a gyógypedagógus feladata a sajátos nevelési igényű gyermek segítése, hanem ebben a folyamatban hangsúlyos szerepe van a többi pedagógusnak is, tanítóknak, tanároknak és szülőknek egyaránt. Munkánk során folyamatosan keressük a lehetőségeket, eszközöket, hogy megfelelő szemlélettel és attitűddel forduljunk a gyermekek felé. Törekszünk a sikeres együttnevelésre, ahol a sajátos nevelési igényű gyermek valóban jól tud fejlődni. Az intézmény vezetése ösztönzi és támogatja a pedagógusokat a megfelelő továbbképzéseken való részvételre. Az együttnevelés során legfontosabb a megfelelő gyermek-pedagógus kapcsolat kialakítása, továbbá a szülőkkel és egyéb szakemberekkel való folyamatos konzultáció, kapcsolat fenntartása.

Fejlesztést igényel az a gyermek, akire jellemző:

- figyelme szórt, nehezen tud koncentrálni,
- munkamemóriája gyenge, nehezen idézi fel a tanultakat, látottakat,
- fokozott impulzivitás jellemzi vagy túlzottan lassú,
- finommotorikája fejletlen,
- nagymozgások, finommozgások összerendezetlenek,
- szem-kéz koordinációja fejletlen,
- beszédértése, beszédészlelése problematikus,
- lassan vált át egyik feladatról a másikra,
- térbeli-síkbeli tájékozódási problémái vannak,

- nehézségek jelentkeznek az olvasás-írásstanulás elsajátítása közben vagy a matematikai képességek területén,
- a szakértői bizottság javaslata alapján egyéni fejlesztést vagy tantárgyrészek /tantárgyak értékelése alóli felmentést igényel valamely képességterületen jelentkező nehézség vagy zavar miatt.

A 2011. évi CXC. törvény 47. § (8) bekezdés előírása alapján, ha a gyermek, a tanuló beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, fejlesztő foglalkoztatásra jogosult. A fejlesztő foglalkoztatás a nevelési tanácsadás, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás, a kollégiumi nevelés és oktatás keretében valósítható meg.

A 2011. évi CXC. törvény 47. § (1) bekezdése alapján a sajátos nevelési igényű gyermeknek, tanulónak joga, hogy különleges bánásmód keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították. A különleges bánásmódnak megfelelő ellátást a szakértői bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint kell biztosítani.

A Fürkész iskola a sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló neveléséhez, oktatásához szükséges speciális szakképzettséggel rendelkező szakember(eke)t vagy a 2011. évi CXC. törvény 47.§ (10) bekezdés alapján utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózat útján biztosítja vagy külön saját alkalmazásában álló vagy megbízási szerződéssel megbízott óraadóként.

A beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel (BTMN) küzdő és a sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek esetében a fő feladatok:

- a pedagógiai szakszolgálattal való kapcsolatfelvétel, szakvélemény kérése,
- fejlesztőpedagógus segítségével egyéni fejlesztési terv és személyre szabott értékelés kidolgozása,
- tanulmányi támogatás biztosítása a szakvéleményben megfogalmazott területeken, a szakértői bizottságok pedagógusainak, gyógypedagógusainak, logopédusainak és pszichológusainak javaslatai alapján,
- pedagógiai módszerekkel a tanuló támogatása, a többségi órákon támogató légkör kialakításával, békéltető, konfliktusmegoldó stratégiák alkalmazásával,
- a tanárok-gyermek közötti barátságos viszony kialakítása amely lehetővé teszi, hogy a tanuló problémáival, érzelmi konfliktusaival, kritikus élethelyzeteiben bizalommal fordulhat tanítójához, tanáraihoz,
- személyes szeretetteljes bánásmód kialakítása,
- reális követelmények támasztása,
- a pozitív énkép kialakulásának támogatásával,
- a szülőkkel való rendszeres kapcsolattartással, szülői értekezletekkel, fogadóórákkal, nyílt tanítási napok szervezésével, szükség esetén családlátogatásokkal,
- az egy osztályban tanító tanárok együttműködésével, egységes nevelési elvek alkalmazásával,
- az osztályközösség segítő erejének mozgósításával,

- a tanulók fejlesztése meghatározott végzettségű szakember által (fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus) a rendelkezésre álló törvényi óraszámok alapján.

9.1. A beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézség (BTMN)

A beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézség komplex jelenség, melynél a gyermek személyiségéből adódóan nem tud beilleszkedni a környezetébe, valamint nehezen tud alkalmazkodni az elvárt követelményekhez. A „beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített, vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek”

9.2. Sajátos nevelési igény (SNI)

A 2011. évi CXCV. törvény 4. § (25) szerint azok a gyerekek tartoznak az SNI kategóriába, akik a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékosok, valamint több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékosok, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdenek. A tanulók fejlesztése a törvényben rendelkezésre álló időkeretek (habilitációs és rehabilitációs órakeret) és csoportszervezési előírások megtartásával történik .

A sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekekkel kapcsolatos kiemelt feladatok: egyéni vagy mikrocsoportos rehabilitációs/fejlesztési fejlesztés (1-3 fő), a fejlesztő foglalkozásokon történő fejlesztés a szakértői véleményben rögzített óraszámok szerint, kiscsoportos fejlesztés (4- 7 fő), egyéb fejlesztő hatású tevékenység.

A fejlesztés célja:

- személyiségfejlődés segítése,
- pozitív énkép kialakítása,
- kommunikációs képességek fejlődése az életkori átlaghoz viszonyítva,
- idegrendszer fejlődésének biztosítása,
- mozgásfejlesztés,
- figyelem-, viselkedési-, tanulási nehézségekből fakadó hátrányok csökkentése,
- sikerélmény biztosítása.

Ütemterv az egyéni és kiscsoportos fejlesztéshez:

- tanév elején bemeneti mérések felvétele, elemzése,

- csoportalakítások,
- egyéni fejlesztési tervek éves kidolgozása háromhavi bontásokban,
- szakértői vélemény iránti kérelmek elkészítése,
- kontrollvizsgálati kérelmek elkészítése,
- félévkor a tanulók értékelésében való részvétel az osztályfőnökök, szaktanárokkal közösen, szülők tájékoztatása,
- értékelések, kimeneti mérés, tájékoztatás a szülők felé, beszámoló és statisztika elkészítése.

A sajátos nevelési igényű tanulók tantárgyi teljesítményének értékelése:

Az iskolai oktatásban érvényesíteni kell a tanuló fejlődését, előrehaladását segítő számonkérési, értékelési formákat; indokolt esetben, a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság vagy az országos Beszédvizsgáló javaslata alapján – az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből - az értékelés és minősítés alól mentesítés adható. A vonatkozó hatályos jogszabály alapján a tanulót, ha szükséges, a szakértői bizottság véleménye alapján az igazgató mentesíti az érdemjegyekkel és osztályzatokkal történő értékelés és minősítés alól. Osztályzatokkal történő értékelés helyett szöveges értékelés és minősítés alkalmazása javasolt.

Az integrált nevelésében-oktatásában résztvevő fejlesztőpedagógus, gyógypedagógus feladatspecifikációja:

- bemeneti méréseket végez,
- segíti a pedagógiai diagnózis értékelését,
- javaslatot tesz a fogyatékoság illetve a sérülés típusához, és a tanuló egyéni igényeinek megfelelő környezet kialakításához,
- segítséget nyújt a speciális eszközök és módszerek kiválasztásában és alkalmazásában,
- figyelemmel kíséri a tanulók haladását, részt vesz az értékelésben,
- terápiás, fejlesztő hatású tevékenységet végez a tanulóval való közvetlen foglalkozásokon egyéni fejlesztési terv alapján, támaszkodva az ép funkciókra.

9.3. Tanulási zavarok

A tanulási zavarok közé tartozó, diszlexiával, diszgráfiával és diszkalkuliával küzdő gyermekek (pszichés fejlődés rendellenességein belül, a BNO F81-es kódú iskolai teljesítmény specifikus fejlődési rendellenességekhez sorolandó) esetében a habilitációs/rehabilitációs foglalkozások a részképességek folyamatos fejlesztése mellett a kognitív képességek és kommunikációs készségek fejlesztését célozzák. Mindenfajta emberi kommunikáció (nonverbális, verbális) alapja a jó észlelés (az információk pontos, jó feldolgozása), így ennek fejlesztését a kognitív képességek fejlesztésén belül is elsődlegesnek tartjuk.

Diszlexia, diszgráfia fejlesztési területei:

- mozgáskoordináció (mozgás-beszéd koordináció, szem-kéz koordináció, finommotorika, nagymozgások),
- kognitív képességek fejlesztése (érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, gondolkodás),
- téri-idői tájékozódás, szerialitás fejlesztése,
- anyanyelvi képességek (beszédészlelés, beszédértés, beszédgrammatika, beszéd tartalom, szóelőhívás, szókincs, verbális-és írásbeli kifejezőkészség),
- nyelvi készségek (fonológiai tudatosság fejlesztése, analízis-szintézis, helyesírás),
- szövegértés (olvasás-és hallás utáni szövegértés, olvasástechnika, lényegkiemelés),
- másodlagos pszichés sérülések következtében kialakult magatartászavarok kialakulásának megelőzése .

Ha ezen a készségek és képességek összhangban vannak egymással, úgy az a lelki egyensúlyhoz is hozzájárul.

Diszkalkulia fejlesztési területei:

- számfogalom kialakítása,
- globális mennyiségfelismerés,
- számolási készségek fejlesztése,
- mentális számegyenes kialakítása,
- helyiérték fogalmának kialakítása,
- testséma megerősítése,
- térben-, síkban való tájékozódás fejlesztése,
- analizáló-, szintetizáló képesség fejlesztése,
- absztraháló képesség fejlesztése,
- műveleti, analógiás gondolkodás fejlesztése,
- beszédészlelés, beszédértés fejlesztése,
- figyelem-, koncentráció fejlesztése,
- rövid- és hosszú távú memória fejlesztése,
- mozgás-beszéd koordináció fejlesztése,
- akusztikus-, vizuális észlelés, figyelem, emlékezet fejlesztése,
- mozgásfejlesztés,
- másodlagos pszichés sérülések következtében kialakult magatartászavarok kialakulásának megelőzése .

9.4. A kevert specifikus nyelvi zavarok, a beszédészlelés és -értés zavarai

(A BNO F80-as kódú beszéd és a beszédnyelv specifikus fejlődési rendellenességei között említjük)

A beszéd és beszédnyelv specifikus fejlődési rendellenességei megjelenhetnek az expresszív beszédben éppúgy mint a receptív beszéd területén. A beszéd megértési problémák és a kifejező beszédben megjelenő nehézségek minél korábbi felismerése és terápiája fejlesztő hatású lehet az esetlegesen kialakuló tanulási zavarok megelőzésében.

.A beszédészlelés zavara esetén a következőkre figyelhetünk fel:

- megkésve indul és lassabb a beszédfejlődés,
- a felnőtt szerint a gyermek nem figyel, mindig "rosszalkodik", mást csinál, mint amit kellene,
- túl játékos, a korosztályi átlaghoz képest éretlen, vagy éppen visszahúzódó,
- sokszor nem vagy rosszul reagál, ha szólunk hozzá, gyakran visszakérdez, kérdésekre nem jól válaszol,
- sokszor mondja, hogy "nem hallottam", vagy félrehall szavakat,
- feladatok teljesítésekor bizonytalan,
- valamilyen beszédhibája van,
- szegényes a szókincse, , nehezen tanul új szavakat és azokat nehezen ismétli meg vagy hívja elő,
- hallás alapján nem tudja megkülönböztetni a beszédhangokat,
- nem tud szótagolni,
- nehezen tanul verseket, mondókákat,
- kialakulatlan a kézdominanciája, téri-idői tájékozódása bizonytalan

A beszédmegértés zavarára figyelmeztető jelek:

- nehezen érti meg az elhangzó feladatot,
- a nyelvtani viszonyszavak (pl. névutók), toldalékok jelentésterülete bizonytalan,
- nem érti a mese részleteit vagy összefüggéseit (az utóbbi súlyosabb), nem képes lényegkiemelésre,
- nem szeret mesét hallgatni, a hallott mesét nem tudja felidézni , a lényeget kiemelni, nem tud az azzal kapcsolatos kérdésekre helyesen válaszolni,
- új kommunikációs helyzetben zavartan viselkedik.

9.5. A végrehajtó funkciók zavarával küzdő gyermekek

Iskolánk nem vesz fel, működési engedélye alapján nem vehet fel diagnosztizáltan a végrehajtó funkciók zavarával küzdő (BNO F90 Hiperkinetikus zavarok, F90.0 Az aktivitás és figyelem zavarai, F90.1 Hiperkinetikus magatartászavar, F90.8 Egyéb hiperkinetikus magatartászavar, F90.9 K. m. n. hiperkinetikus zavar) gyermekeket. Ugyanakkor számos szakértő véleménye (amelyet saját tapasztalataink is alátámasztanak) Magyarországon az esetek legalább fele nem diagnosztizált, nehezen diagnosztizálható, ezért jelentős az esélye, hogy ezeket a problémákat tudnunk kell megfelelően kezelni. Ezért fontosnak tartjuk a szükséges szempontok, rendelkezésre álló lehetőségek rövid összefoglalását.

Az állapot tüneteinek és a gyermek figyelmi funkcióinak javulása többféle terápia együttes alkalmazásától várható. A terápiás folyamat szereplői:

- a sajátos nevelési igényű gyermek ,
- pszichiáter,
- szülők/család,

- pedagógus/iskola,
- gyógypedagógus,
- pszichológus,
- gyermekorvos (védőnő és a szociális munkás).

A terápia fontos eleme a pszichoedukáció: az állapot jellemzőinek megismertetése a gyermekkel, szülőkkel. Legalább ilyen fontos a konzultáció a gyógypedagógussal és a gyermeket nevelő/oktató pedagógusokkal az alkalmazott pszichoterápia (általában viselkedésterápia) lehetőségeiről és annak iskolai környezetbe történő adaptálásáról

A végrehajtó funkciók zavarával küzdő gyermekek oktatásában az alábbi tényezőkre szükséges kiemelt figyelmet fordítani:

- összehangolt team munka (gyermek-pedagógus-gyógypedagógus-család-pszichiáter)
- egyértelmű szabályok alapján működő, biztonságos, kiszámítható és átlátható oktatási környezet,
- ültetés: az első sorban, lehetőség szerint ne ablak vagy ajtó mellé, és ne hasonló nehézségekkel küzdő gyermek mellé,
- világos szabályok a kívánatos/nem kívánatos viselkedéssel és annak következményeivel kapcsolatban, ezek vizualizálása, *kézzelfoghatóvá tétele* az osztályteremben,
- a feladatvégzés során egyszerű, rövid instrukciók alkalmazása, nagyobb feladatok részekre bontása, szükség esetén az instrukció ismételtetése, a lényeg kiemelésével: „ez fontos”,
- a tanóra felosztása szegmensekre, beiktatva a frontális tanítás mellett a csoportmunkát is, interaktív elemekkel,
- folyamatos cselekedtetés pl.: “minden jó választ írné le, amit csak tudsz, óra végén közösen értékelni fogjuk a munkádat”
- megegyezés szerinti kétszemélyes „jel” kialakítása, ami figyelmezteti az egyes problémás helyzetekben: pl.: szemkontaktus után egyéb nonverbális jelzés (kézfeltartás, váll/fej megérintése),
- állandó verbális/nonverbális visszajelzés, a következmény azonnali alkalmazása,
- Pozitív szerepekben megerősítő kommunikáció, a kritika kerülése: „ne beszélj folyamatosan!” helyett: „figyelj csendben!”
- a gyermek megismerése: erősségeinek, képességeinek, tehetségének felismerése.

Megfontolások:

- Feleltessünk szóban!
- Ha írásban kell számot adnia tudásáról, feladatonként tagoljuk számára a dolgozatot!
- Minden feladat előtt győződjünk meg arról, hogy érti a feladatot!
- Nyújtsunk egyéni segítséget neki (nézzük meg, hogy tényleg a jó válasz került-e a papírra)!
- Kevés tanulnivalót, házi feladatot küldjünk haza (a házi feladat által megszerzett tudás csak 5%)!
- Ne adjunk rossz jegyet a magatartása miatt!

- Vonjuk be a tanulót a pedagógus munkájába (pl. pointerrel), feladatokkal, asszisztensként (pl. tábla rajz elkészítése szünetben)!
- Adjunk lehetőséget arra, hogy számítógépen, tableten, telefonon lehessen írni, gyakorolni
- Rövid közlésekkel kommunikáljunk!
- Ne gondolkozzunk évisméltésen!
- Csökkentsük a terhelést! A produktum legyen a cél, ne a pontosság!
- Adjunk kevesebb feladatot, daraboljuk a feladatokat!
- Ne küldjünk haza el nem készített feladatokat pótlásra!
- Ha van házi feladat, akkor engedjük zenét hallgatni közben!

10. A tanulók felvétele

10.1. Osztálylétszám

Az osztályok maximális létszáma a 2011. évi CXC. törvény 4. mellékletében szereplő maximális létszámnál alacsonyabb, maximum 20 fő, amely a csoportbontás, kooperatív technikák szempontjából is szerencsés.

Az osztályok minimális létszáma a

2011. évi CXC. törvény 31. § (2) b) *nem kell alkalmazni a gyermekek, tanulók felvételével kapcsolatos rendelkezések közül... az osztály-, csoportlétszámokat meghatározó rendelkezéseket a maximális létszámra vonatkozó rendelkezések kivételével*

előírás megengedésével akár a jogszabály és a szakmai tapasztalatok alapján szükséges 14 fős létszámnál alacsonyabb is lehet, azonban az ilyen eseteket az iskola pedagógus műhelyének pedagógiai alapon, a fenntartónak gazdasági alapon indokoltan szükséges jóváhagynia.

10.2. Felvétel

Felvétel iránti kérelem nyújtható be iskolánkhoz első évfolyamra, valamint, amennyiben hely van, magasabb évfolyamokra tanév közben is. A felvételi és a beiratkozás folyamata összetettebb, és hosszabb időt vesz igénybe, mint a hagyományos iskolákban. A felvételi eljárást szeretnénk úgy megvalósítani, hogy tekintettel legyünk a családok időbeosztására is, ugyanakkor a megfelelő pedagógiai, szakmai szempontokat is szeretnénk érvényre juttatni. Az alkalmazott szempontjaink összességében azt a célt szolgálják, hogy minél jobb együttműködést tudjunk kialakítani a családokkal. Hitünk szerint egy iskola olyan

családokkal tud hosszú éveken át őszinte, bizalmas kapcsolatban lenni, akikkel hasonló a gondolkodása a nevelésről és az oktatásról.

Az első évfolyamra jelentkezők esetében a felvételt egy ismerkedési folyamat előzi meg nyílt napok, iskola előkészítő napok (amennyiben szabad kapacitást tudunk ráfordítani) keretében. A beiratkozási szándék jelzését egy online jelentkezési lapon kérjük egy megadott határidőre, amelyen alap adatokon kívül rövid szöveges leírásokat is kérünk (tudnivaló a gyermekről, miért szeretnétek éppen hozzánk jönni, stb.). A felvételi beszélgetéseket a jelentkezések száma alapján szervezzük meg, az időpontokról e-mailben küldünk értesítést. Úgy tervezzük, hogy beszélgessünk a családokkal, és játszunk a gyerekekkel. Szakértők segítségével felmérjük a gyerekek adottságait, képességeit annak érdekében, hogy tudatában legyünk, milyen feladat áll előttünk, és, hogy az egyes osztályok csoport dinamikáját megfelelően állíthassuk össze. Az első évfolyamok felvételi tájékoztatóját minden évben az iskola weboldalán elérhetővé tesszük, és ebben a felvételi menetrendet a pontos határidőkkel részletesen közöljük.

10.3. Átvétel más iskolából

A felsőbb évfolyamokra jelentkezés esetében a jelentkező tanulótól azt kérjük, töltsön egy (bizonyos esetekben két) hetet az adott osztályban annak érdekében, hogy kiderüljön, hogyan tud beilleszkedni a már működő közösségbe. Emellett az osztályfőnök és az osztállyal dolgozó szakemberek találkoznak, beszélgetnek a családdal a fentiekben az első osztályos jelentkezők esetében már leírt szempontok figyelembevételével.

10.4. Magasabb évfolyamra lépés

Ha a tanuló tantárgyanként elsajátította a kerettanterv és az iskola helyi tanterve szerinti továbblépési feltételek szerinti tudásanyagot és rendelkezik az ott meghatározott készség szintekkel, a 2011. évi CXC. törvény 54.§ (5) bekezdése és 57.§ (1) alapján magasabb évfolyamra léphet. Iskolánk kiemelt figyelmet, jelentős erőforrásokat fordít minden tanuló egyéni fejlődési, tanulási útjának támogatására, így az egyéni tanulási ritmusra, tempóra is. A kevésbé sikeresen, illetve a kiemelten gyorsan haladók esetében a tanuló és a család együttműködése, szabálykövetése, konstruktív hozzáállása szükséges mind a diáktársakkal, mind pedig a pedagógusokkal ahhoz, hogy az egyéni haladási utat sikeresen támogathatni tudjunk. Külön kiemeljük a család, a szülők együttműködésének szükségességét, kifejezett felelősségét, kötelezettségét annak érdekében, hogy a gyerekek a saját egyéni útjukon és ritmusukban sikeresek lehessenek. A tantervben jelzett évfolyam váltási pontokon a tanulóval az iskolai életünk során együttműködő osztályfőnök, pedagógusok, gyógypedagógusok, szakemberek szakmai véleményt alkotnak és egyeztetnek a tanulóval és a családdal a tanuló egyéni fejlődési útjának megtervezéséről, majd a szükséges, előre kijelölt időtávon belül a megvalósítás kontrolljáról. A kontroll eredménye alapján a fent leírt módon történik a továbblépés magasabb évfolyamra..

10.5. Kiemelt figyelmet igénylő gyerekek és felvételük

A kiemelt figyelmet igénylő gyerekek körébe értjük a valamilyen különleges adottsággal, tehetséggel rendelkező, bizonyos témában sok tudással rendelkező, valamilyen előnnyel rendelkező és a bizonyos képességterülete(ke)n gyengébb, speciális nevelési igényű gyerekeket is.

Célunk integráló, inkluzív iskolát szervezni. Az iskola indulásakor arányaiban kevesebb vállalást tudunk tenni, azonban évről évre határozott lépéseket teszünk a cél megvalósítása érdekében. Iskolánkba az iskola elindulásának évében osztályonként legfeljebb 1-2 fő különleges figyelmet igénylő tanulót tudunk felvenni, célunk évről évre fejlődni ezen a területen is.

A bizonyos képességterülete(ke)n kiemelten jól teljesítő, kiemelten tehetséges gyerekeket is várjuk iskolánkba - legyen szó bármely képességterületen kiemelkedő képességről. Szeretnénk megteremteni számunkra azt a környezetet, amelyben kiteljesedhetnek.

A bizonyos képességterületeken fejlesztést igénylő gyerekek közül olyan, kiemelt figyelmet igénylő gyerekeket veszünk fel, akik a közösségbe integrálhatók, az osztályok csoportdinamikájába illeszthetők, akik együttműködők és viszonylag kevés segítséggel (önállóan) is jól működnek és mind a támogatott, mind a szabad tanulás járható út számukra.

Iskolánkban a 2011. évi CXCV. törvény 4. § 3. pontja alapján a beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel (BTMN) küzdő és 25. pontja alapján sajátos nevelési igényű (SNI) gyerekeket fogadjuk a következők szerint:

- **tanulási zavarral: diszlexiával, diszgráfiával és diszkalkuliával küzdő gyermekeket** (pszichés fejlődés rendellenességein belül a BNO F81-es kódú iskolai teljesítmény specifikus fejlődési rendellenességeihez sorolandó).

A felvételt megelőző ismerkedési folyamatban figyelmet fordítunk annyira megismerni a gyerekeket, hogy kiderüljön, ha valamiben kifejezett támogatást igényelnek-e. Ebben a felderítő munkában kérjük a családot is, ossza meg velünk korábbi tapasztalatait, ismereteit, hiszen közös érdekünk, hogy előre tudjuk megtervezni a különleges környezetet, gondoskodást, amire a gyermeknek szüksége lehet. Az együtt megélt iskolai évek alatt szoros együttműködést szeretnénk kialakítani a családokkal, akár napi szinten, egyeztetve a gyermekek aktuális állapotáról és/vagy speciális igényeiről.

Igyekszünk minél több figyelmet fordítani az introvertált személyiség típusba tartozó gyerekekre is, hogy - még, ha hosszú idő alatt is, de - napvilágra kerüljön, egy-egy ilyen gyerek mely képességterületen teljesít jól. Hitünk szerint a tehetség sokszínű, és mindenkinben lakozik valamilyen mértékben. Változatos környezetet szeretnénk teremteni a gyerekek számára, amelyben minél nagyobb esélye van mindenkinek az önmegvalósításra.

Időt és türelmet szánunk arra, hogy mindenkinek legyen ideje az őt érdeklő dolgokkal foglalkozni, beszélni róla, bemutatni tudásukat másoknak.

A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenységünk szakaszban részletesen írunk a szükséges szakmai, pedagógiai módszerekről, eszközökről.

10.6. Távozás az iskolából

A nemzetközi trendekkel egyezően álláspontunk szerint a gyerekeknek minél hosszabb időt szükséges ugyanabban az iskolában tölteniük - feltéve, hogy az adott iskola tudja biztosítani a tanuló számára megfelelő környezetet, képzést. Ennek megfelelően motiváljuk és támogatjuk, hogy a gyerekek a nyolcadik osztály végén lépjenek ki iskolánkból.

Amennyiben valaki a képzés közben szeretne átiratkozni más általános iskolába, ezt - a fenntartóval és az iskolával kötött oktatási, együttműködési megállapodás feltételeinek figyelembevételével - időbeli korlátozás nélkül megteheti. Iskolánk szándéka az átlépést segíteni.

Tanuló elbocsátásának egyéb oka és menetrendje is lehet. A tanulót az iskola elbocsáthatja a Házirendben és SZMSZ-ben foglaltak szerinti fegyelmi okok miatt, a család és a fenntartó, az iskola között létrejött oktatási, együttműködési megállapodás megsértése miatt.

Ha a pedagógusok úgy ítélik meg, a tanulónak nem jó az iskola annak sajátosságai miatt, vagy, ha a pedagógusok úgy látják, nem tudnak a gyerekekkel együtt dolgozni (szociális háttérű vagy együttműködési nehézségek miatt), a problémát jelzik a tantestület és a család felé. A tantestület segít a probléma részletes megismerésében és megoldásában, amelyben kéri a család együttműködését. Amennyiben a probléma nem oldható meg egy előre kijelölt határidőig, úgy az iskola kezdeményezheti a tanuló elbocsátását. A család kérése esetén az iskola segíthet az új iskola megkeresésében.

11. Beszámoltatások, számonkérések rendje

Az iskola a tanulók értékelését a 2011. évi CXC. törvény 54.§ alapján végzi az alábbiak szerint.

A beszámoltatások és számonkérések abban játszanak szerepet, hogy a gyerekek tudásukról számot tudjanak adni. A gyerekeknek ezt a kompetenciáját fontosnak tartjuk fejleszteni - ebben is figyelembe vesszük az egyéni eltéréseket annak érdekében, hogy

személyiségtől és képességektől függően mindenki érezze magát jól ezekben a helyzetekben.

Fő szabályként tartjuk, hogy szünetek, tanítás nélküli munkanapok, betegség utáni első napokon nem tartható semmilyen számonkérés.

11.1. Képességek és tudás felmérése a személyre szabott napirend kialakításához

Az iskolában elsajátítandó ismeretek és a jelenleg iskoláskorú Z és Alfa generációk sajátos jellemzői miatt új oktatási módszerekre és eszközökre, új oktatás szervezésre van szükség, amely a napirend új elvek szerinti szervezését, sőt a tanulóknak az oktatás tervezésébe, szervezésébe való bevonását is jelenti. A napirendet - a jogszabályi előírásoknak megfelelő órarendi keretek között - arra alapozva szervezzük, hogy amennyiben a gyerekek kíváncsiságára, belső motivációira építünk, kedvet csinálunk a tanuláshoz, a gyerekek az alapismereteket harmadannyi idő alatt meg tudják tanulni. A felszabaduló időben sokkal többet tudunk gyakorolni, többet tudunk segíteni a lassabban haladóknak, és sok olyan plusz ismerettel foglalkozunk (kulcskompetenciák, kvalitások), amelyre az egyre gyorsabban fejlődő világunkban óriási szükség lesz.

Az iskola kifejezett hangsúlyt helyez a gyerekek különböző képességterületein nyújtott teljesítményének felmérésére, kifejezetten az erősségek megtalálására. Minden gyerekkel együtt személyre szabott napirendet alakítunk ki, amelyben

- a legtöbb figyelmet és erőforrást erősségeinek fejlesztésére fordítjuk,
- azokon a képességterületeken, ahol lemaradásban van, annak behozása érdekében a számára leginkább testhezálló formákban tanulunk,
- bizonyos tanórákon kívüli időszakokban mindenki azt csinálhat, ami érdekli, amihez kedve van, akár önállóan, akár támogatott módon.

11.2. Gyakorlati tudás bemutatása

A tanulók gyakorlati tudását annak bemutatásához kapcsolódó alábbi tevékenységek során követjük nyomon:

- foglalkozás vagy projekt munka megvalósulhat tárgyasultán (kreatív alkotás, rajz, plakát, napló, gyűjtemény, stb.),
- különböző bemutatók, színdarab, tánc, stb.,
- egy adott időszakban elvégzett munkáról történő beszámoló.

11.3. Írásbeli beszámoló

Első osztályban kifejezetten, felsőbb évfolyamokon is rendszeresen szervezünk tudás akadálypályákat, tudáspróbákat, tudaspárbajokat. Második osztály első félév végéig fokozatosan ismertetjük meg a gyerekekkel a tudásukról nyújtott írásbeli beszámolókat, megismerjük a feladatlapokkal történő felmérések sajátosságait, továbbá a generációs tulajdonságokat figyelembe véve lehetőség szerint keresünk online tudásfelmérő eszközöket is: pl. feleletválasztós tesztek - online kvíz, röpdolgozat - akár online fehér lapon. Utóbbiak alkalmazása, kiválasztása során a pedagógusnak figyelembe kell vennie, hogy a beszámolás eredménye értékelhető legyen a "14.8. A tanuló tanulmányi munkájának értékelése" szakaszban leírtak szerint.

A tudásszint felmérését szükségesnek tartjuk akár mindennapos rendszerességgel, olyan módon megvalósítva, hogy ne stresszelje a gyerekeket, érdekes elfoglaltság legyen. A témák lezárásaként akár egyéni, akár csoportmunkában kidolgozott feladatokat oldunk meg a gyerekekkel.

11.4. Szóbeli beszámoló

A gyerekek saját érdeklődése szerinti bármilyen témáról, tananyagbeli témakörökről, projektekben elvégzett önálló feladatról, kutatásról és projektek összefoglalásáról is rendszeresen tartunk a gyerekekkel szóbeli beszámolókat. Ha egy gyerek komfortosan érzi magát akár az egész osztály vagy idegen plénum számára tartott előadása során, segítünk továbbfejleszteni előadói, prezentációs képességét. Már első osztálytól bátorítjuk a gyerekeket, először a barátaik, majd az osztály, később akár nagyobb közönség előtti szóbeli megnyilvánulásra. Amikor egy gyerek feszeng, ha ki kell állnia mások elé, a csoportos előadást, video feleletet, vagy hasonló, stressz csökkentő megoldásokat javasolunk számára. A beszámoltatások, számonkérések formáját tehát mindig személyiséghez, képességekhez igazítjuk, az egyénnek megfelelő szintről indulva támogatjuk, fejlesztjük ezt a kompetenciát.

12. Tanulmányi vizsgák szabályai

A tanulónak a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet osztályozó vizsgára vonatkozó szabályozása szerint kell osztályozó vizsgát tennie a rendeletben szereplő feltételek szerint. A szabályozás lényegesebb elemei:

64. § (1) A tanuló osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei vagy az osztályozó vizsgán, a különbözeti vizsgán, valamint a pótló és javítóvizsgán nyújtott teljesítménye (a

továbbiakban a felsorolt vizsgák együtt: tanulmányok alatti vizsga) alapján kell megállapítani. A kiskorú tanuló érdemjegyeiről a szülőt folyamatosan tájékoztatni kell.

(2) Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha

a) felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól és/vagy egyéni munkarenddel rendelkező tanuló¹

b) engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,

c) egy tanítási évben 250 óránál többet mulasztott, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,

d) a tanuló a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében független vizsgabizottság előtt tesz vizsgát.

A 250 óránál többet mulasztott tanulók és a egyéni munkarenddel rendelkező tanulók² esetében a vizsga tantárgyai:

- 1-2. évfolyam: magyar nyelv és irodalom, matematika, környezetismeret,

- 3. évfolyam: magyar nyelv és irodalom, matematika, környezetismeret,

- 4. évfolyam: magyar nyelv és irodalom, matematika, környezetismeret, idegen nyelv

- 5. évfolyam: magyar irodalom, magyar nyelvtan, matematika, történelem, természetismeret, idegen nyelv,

- 6. évfolyam: magyar irodalom, magyar nyelvtan, matematika, történelem, természetismeret, informatika, idegen nyelv

- 7-8. évfolyam: magyar irodalom, magyar nyelvtan, matematika, fizika, történelem, biológia, kémia, földrajz, informatika, idegen nyelv.

Írásbeli vizsga időtartama tantárgyanként 45 perc. Szakvélemény alapján ettől el lehet térni. Egy napon maximum két írásbeli vizsgát lehet tenni. A szóbeli vizsgát az iskola szakos tanárai előtt kell megtartani.

13. A pedagógusok feladatai

A Fürkész iskolában a személyre szabott oktatás iránt elkötelezett, sokoldalúan képzett, elhivatott pedagógusok csapatának célja, hogy a nálunk tanuló gyerekek gyorsulva változó világunkhoz sikeresen alkalmazkodó, együttműködő, mások számára segítséget nyújtó, jó problémamegoldó, új, hatékony megoldásokat létrehozni képes kis felnőttekké váljanak.

13.1. Pedagógusaink kiemelt feladatai:

¹ Módosítva: 2019.08.05-én a 2019. évi LXX. tv. 19.§ alapján

² Módosítva: 2019.08.05-én a 2019. évi LXX. tv. 19.§ alapján

- szakértelmükkel, tapasztalatukkal az iskola által kitűzött célok elérése érdekében tevékenykedni,
- hitelesen jelen lenni a Fürkész iskola életében,
- a tanulókkal együtt demokratikus közösségként működni,
- a közösen meghozott szabályainkat képviselni és törekedni arra, hogy a tanulók a szabályokat értsék és betartsák,
- a pedagógusok együttműködők, minden pedagógus kolléga felé nyitottak, barátságosak, elfogadóak és befogadóak, elveket, értékeket, módszereket adnak át és vesznek át egymástól,
- a problémákat, feladatokat őszintén felvállalva, szükség esetén segítséget kérve a pedagógus kollégákkal a lehető legszorosabban együttműködni,
- az órákra, a megbeszélésekre, az iskola napirendjében, órarendjében, a munkarendben szereplő eseményekre pontosan, felkészülten érkezni,
- iskolán belüli és kívüli pedagógiai műhely, tréningek, fejlesztések, továbbképzések, szakmai ötletek gyűjtése és azok gyakorlati megvalósításának kidolgozásában részt venni.

Pedagógusaink legfőbb feladatai a tantárgyak oktatásában:

- a tanulókkal való közös munkára, a foglalkozásokra rendszeresen felkészülni,
- a tanulási folyamatot a gyerekek kíváncsiságára, belső motivációira építeni,
- a gyerekeket egyéni képességeik és egyéni ritmusuk szerint támogatni,
- az együttműködést, a többiekre való odafigyelést, egymás segítségét motiválni,
- a saját tantárgy ismeretanyagából és a tanulásmódszertanból rendszeresen frissíteni a tudást,
- nyílt napokon kívülről érkező vendégeinknek bemutatni az iskolai munkát.

13.2. Az osztályfőnöki feladatok

Az osztályfőnökök leghangsúlyosabb feladatai:

- az osztályközösség céltudatos, folyamatos építése, a csoport dinamika érzékeny figyelemmel követése,
- a gyerekek között alakuló, formálódó kapcsolatok támogatása,
- odafigyelni a gyerekek egyéni rezdüléseire, segíteni a stabil érzelmi háttér meglétét,
- figyelemmel követni a gyerekek érdeklődését, a felmerülő témákat rendszeresen megvitatni, akár segíteni, hogy ezek az iskola életében is megjelenhessenek,
- az osztályt képviselni az iskola életében, az osztállyal együtt részt venni a különböző programokon,
- a szülőkkel, a családokkal őszinte, empátikus, bensőséges kapcsolatot ápolni, gyakran visszajelzéseket adni és kérni,
- megismerni a családokat - már az iskolába jelentkezéskor,
- aktív, szervező részvétel a projektek, témanapok, egyéb különleges napok szervezésében és megvalósításában,

- az iskolába érkező vendégekkel szükség esetén kapcsolatba lépni.

13.3. Pedagógusok felvétele

A Fűrész iskola felmenő rendszerben történő elindulására való tekintettel az első években sok új kollégára lesz szükségünk. Az érdeklődőket főként meglévő kapcsolati hálón keresztül és online csatornákon szeretnénk megszólítani. Új kolléga felvételénél egymás minél jobb megismerésére, a meglévő pedagógus gárdába való minél sikeresebb illeszkedésre törekszünk. A felvétel lépései:

- önéletrajz és motivációs levél bekérése,
- személyes találkozások, beszélgetések,
- az iskola gyakorlati életének bemutatása a jelentkezőnek,
- a jelentkező bemutató foglalkozást tart, amit közösen kiértékelünk,
- felvétel.

A személyre szabott oktatás minél sikeresebb megvalósítása érdekében valószínűleg arányaiban magasabb létszámú gyógy- és fejlesztő pedagógus felvétele válik szükségessé.

13.4. Pedagógusok továbbképzése

A Fűrész iskola koncepciójának megvalósítása és magas szakmai színvonalon történő működtetése, fenntartása érdekében mind az iskola elvárása, mind a pedagógusok belső motivációja miatt kiemelt jelentőségű a rendszeres, sokoldalú önképzés, továbbképzés.

A nevelőtestület rendszeres pedagógiai műhelyben gondolkodik közösen a felmerülő feladatokon, kihívásokon, új szakmai megközelítéseken. A pedagógusok egymásnak is tartanak módszertani bemutatókat, és rendszeresen hívunk vendégeket is pedagógiai, gyógypedagógiai, fejlesztő pedagógiai, drámapedagógiai, pszichológiai, stb. területekről. Jelentős értéket látunk az alsós tanítók és a felsős tanárok tapasztalatcseréjében, közösen megvalósított, tanórán kívüli foglalkozásaiban. Az iskola a tanítás nélküli munkanapok jelentős részét pedagógiai műhely, tréningek, fejlesztések, továbbképzések, szakmai ötletek gyűjtése és azok gyakorlati megvalósításának kidolgozására fordítja. Az iskola anyagi lehetőségeinek megfelelően támogatja a kollégák továbbképzési lehetőségeit.

14. Helyi tanterv

14.1. A választott kerettanterv megnevezése

Dráma és tánc	1	1						
Erkölcstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Angol nyelv	3	3	3	3	3	3	3	3
Vizuális kultúra		2	1	1	1	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	2		1	1	1	1		
Informatika	0	0	1	1	1	1	1	1
Ének-zene	1	1	1	1	1	1	1	1
Testnevelés és sport (és úszás)	5	5	5	5	5	5	5	5
Természetismeret	2	2	2	2				
Fizika					2	2	1	1
Biológia					2	2	1	1
Kémia					1	1	2	2
Földrajz					1	1	2	2
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1	1	1
Összes kötelező	26	26	25	25	28	28	28	28
Szabadon tervezett								
Dráma és tánc	1	1	2	2	2	2	2	2
Matematika	1	1	1	1	1	1	1	1
Összes szabadon tervezett	2	2	3	3	3	3	3	3
Összesen	28	28	28	28	31	31	31	31

14.4. Az összevont osztályok

Az összevont osztály szabályozása

2011. évi CXC. törvény 24. összevont osztály: az általános iskola alsó tagozatán, az alapfokú művészeti iskolában, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai nevelési-oktatási intézményben legalább kettő, legfeljebb négy iskolai évfolyam tanulóiból alkotott osztály, az alternatív program alapján működő iskolák - a kiadott engedélyben meghatározottak szerint - szervezhetnek összevont osztályokat.

2011. évi CXC. törvény (10) Ha az összevont osztályban az egyes évfolyamokra a 6. melléklet eltérő mértékű heti kötelező tanórai foglalkozást és az osztályok számára eltérő órakeretet határoz meg, a magasabb évfolyamra megállapított óraszámokat kell alkalmazni.

110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet 7.§ (2) Ha az iskolai nevelés-oktatást összevont osztályban szervezik meg, a tanórai foglalkozásokat az osztatlan nevelés-oktatás sajátosságainak figyelembevételével, a közös és az osztott órák arányát meghatározva kell beépíteni a helyi tantervbe.

A jogszabályi előírásnak megfelelően a tantárgyak és óraszámok meghatározása a különböző összevont osztályok esetében (az 1. osztállyal nem tervezünk más évfolyamot összevonni):

	2-3. ö.v. osztály		3-4. ö.v. osztály		2-3-4. ö.v. osztály	
	1. félév	2. félév	1. félév	2. félév	1. félév	2. félév
Kötelező						
Magyar nyelv és irodalom	6	6	6	6	6	6
Matematika	4	4	4	4	4	4
Testnevelés és sport (és úszás)	5	5	5	5	5	5
Környezetismeret	1	1	1	1	1	1
Ének-zene	2	2	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2	2	2
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	1	1	1
Erkölcstan	1	1	1	1	1	1
Angol nyelv			2	2	2	2
Összes kötelező	22	22	24	24	24	24
Szabadon tervezett (összevont osztály óraszám kiegyenlítés)						
Magyar nyelv és irodalom	1	1			1	1
Technika, életvitel és gyakorlat			3	3	1	1
Angol nyelv	2	2			1	1
Összes szabadon tervezett	3	3	3	3	3	3
Összesen	25	25	27	27	27	27

A jogszabályi előírásnak megfelelően a tervezett összevont osztályok közös és osztott óráit az alábbi táblázat tartalmazza:

	2-3. összevont osztály		3-4. összevont osztály		2-3-4. összevont osztály		
	2. osztály	3. osztály	3. osztály	4. osztály	2. osztály	3. osztály	4. osztály
Kötelező							
Csoportbontásban							
Magyar nyelv és irodalom	6	6	6	6	6	6	6
Matematika	4	4	4	4	4	4	4
Környezetismeret	1	1	1	1	1	1	1

Osztatlan osztályként							
Angol nyelv (50% közvetlen, 50% önálló)			2		2		
Testnevelés és sport (és úszás)	5		5		5		
Ének-zene	2		2		2		
Vizuális kultúra	2		2		2		
Technika, életvitel és gyakorlat	1		1		1		
Erkölcstan	1		1		1		
Összes kötelező	22	22	24	24	24	24	24
Szabadon tervezett (összevont osztály óraszám kiegyenlítés)							
Csoportbontásban							
Magyar nyelv és irodalom	1	1			1	1	1
Osztatlan osztályként							
Technika, életvitel és gyakorlat			3		1		
Angol nyelv (50% közvetlen, 50% önálló)	2				1		
Összes szabadon tervezett	3	3	3	3	3	3	3
Összesen	25	25	27	27	27	27	27

14.5. Csoportbontások és egyéb foglalkozások

Páros és csoportos munkát gyakran alkalmazunk. A párválasztás és csoportösszetétel megválasztása történhet a gyerekek, a pedagógus döntése alapján, vagy véletlenszerűen. A pár- és csoportalakításhoz többféle szempont figyelembe vehető, ilyen például a gyerekek egymás iránti szimpátiája, együttműködési készsége, érdeklődési területe, tanulási stratégiája, vagy az, hogyan egészítik ki egymást. A páros és csoportos foglalkozásokat is meghatározhatja például az egyes osztályokban a fő tantárgyakat érintő képességterületeken szükséges differenciálás mértéke, valamint az iskolába érkező gyerekek eltérő idegen nyelv ismerete is. A csoportbontásokat feladat megközelítéssel és az adott osztályban felmerülő igény alapján is alkalmazunk.

Tanórán kívüli foglalkozások:

A foglalkozásokat a gyerekek érdeklődésére és egyéni erősségeire alapozzuk, szervezzük, annak érdekében ezekben fejlődhetnek, hogy "mániáikkal" foglalkozhassanak.

Pedagógiai, oktatási koncepciónk alapján az iskola is felkínál lehetőségeket:

- Miért? órák, ahol bárki bármit megkérdőjelezhet, a válasz(oka)t együtt keressük. Fontosnak tartjuk a kritikai érzék, a véleményformálás fejlesztését.
- Drámapedagógiai foglalkozások keretében
- Gépírást tanulunk 5. osztálytól. Kivétel lehet az iskola indulásának 1., 2. éve.
- Algoritmikus gondolkodás: Már a legkisebb korosztállyal is játszunk algoritmikus gondolkodást bemutató, gyakorló játékokat.
- Nyitott ajtók: Bizonyos időszakban a gyerekek bemehetnek bármelyik órára.
- A gyerek-szülő-pedagógus hármásban a "mindenki mindenkit taníthat" elve alapján szervezett keretek között mindenki átadhatja legjobb tudását a többieknek.

14.6. Tankönyvek, tanulmányi segédletek, taneszközök

A Fűrész iskolában, összhangban a 2011. évi CXC. törvény 63.§ (1) c) albekezdésével, a pedagógusok módszertani szabadsága érvényesülésével, a pedagógusok - iskolánk alapelveinek alábbi felsorolás szerinti figyelembevételével és iskolánk céljainak megvalósítását szem előtt tartva - maguk dönthetik el, hogy adott osztályban vagy csoportban milyen tankönyveket, segédleteket, eszközöket használnak. Koncepcióhoz kapcsolódó taneszközöket érintő döntéseket az egész tantestület véleményének figyelembevételével hozhatnak meg a pedagógusok.

A pedagógus a tankönyvek, segédletek, taneszközök kiválasztásához az alábbi szempontokat veszi figyelembe:

- a választás támogassa a hagyományos és az egyedi tantárgyak rendszerszintű összefüggéseinek tanulását,
- alkalmas legyen differenciálásra (a tananyagot differenciáljuk és nem a gyerekeket),
- kiemelten a gyakorlati megközelítésre adjon lehetőséget az elméleti mellett,
- inspirálja a kreatív gondolkodást,
- támogassa a mozgásban tanulást,
- az ismeretszerzést és a készségfejlesztést is támogassa.

Az iskolában a tankönyvek, segédletek, taneszközökkel kapcsolatos döntések, teendők tekintetében egyebekben a 2011. évi CXC. törvény és a 16/2013. (II. 28.) EMMI rendelet előírásai szerint járunk el.

14.7. Kulcskompetenciák, kvalitások

A gyermekek általános iskolai korukban kezdik el tudatosan megérteni a világ működését, ekkor alakul ki a világképük, és a tanuláshoz, a tudáshoz való viszonyuk is. Feladatunk,

hogy ebben a korban szeretessük meg velük a tanulást, mutassuk meg a tanulás és a tudás hasznosságát.

Programtervünk a 2006/962/EC Európai parlamenti és tanácsi ajánlás szerinti kulcskompetenciák európai referenciakerete és az OECD Education 2030 ajánlásai szerinti kulcskompetenciákat, valamint a Pearson, Nesta, Oxford Martin School kutatási eredményében felsorolt tanítandó kvalitásokat veszi alapul, az ezek között az általunk jóslott jövőképeknek megfelelő legfontosabbakat külön az alábbi felsorolásban részletezzük.

Önállóság

Az önállóság életkori sajátosságok szerinti kialakítása és fejlesztése a gyerekek későbbi teljesítménye, sőt önbecsülése szempontjából is lényeges. Az önállóságra nevelés nem azt jelenti, hogy megtanítjuk a gyerekeknek azt, amire még nem képesek, hanem azt, hogy nem tesszük meg helyettük, amire már ők is képesek. Az iskola hatékony működésének tervezésében kiemelt jelentőséget kap az, hogy a gyerekek önállóságára építünk bizonyos tevékenységek elvégzéséhez.

Konfliktus- és problémamegoldás

Egy olyan világ, amelyet az egyenlőtlenség jellemez, amelyben különböző nézőpontokat és érdekeket kell összebékíteni, a helyi szabályozásokat erőteljesen befolyásoló globalizmussal, elvárja a fiataloktól, hogy képesek legyenek ügyesen kezelni a problémákat, a dilemmákat és kompromisszumokat kötni, mint például egyensúlyozni a méltányosság és a szabadság, az önállóság és a közösség, az innováció és a folytonosság, a hatékonyság és a demokratikus folyamatok között. Megbontva az egyensúlyt a versengő igények közt ritkán vezet választási lehetőségekhez vagy akár egyetlen megoldáshoz. Az egyéneknek sokkal integráltabb gondolkodásra lesz szükségük, hogy elkerüljék az elsiertett következtetéseket és felismerjék a valódi összefüggéseket. A kölcsönös függés és konfliktusok világában az emberek sikeresen fogják biztosítani saját, családjaik és közösségeik biztonságát egyszerűen azért, hogy figyelmet fordítsanak mások szükségleteinek és vágyainak megértésére. Ahhoz, hogy felkészüljünk a jövőre, az egyéneknek meg kell tanulniuk sokkal összetettebb módon gondolkodni és cselekedni, egybegyűjtve az egymásnak ellentmondó, összeegyeztethetetlen, rövid- és hosszútávú elgondolásokat, gondolkodásmódokat és álláspontokat, és figyelembe véve ezek egymásra gyakorolt hatásait. Egyszóval meg kell tanulni a rendszerszintű gondolkodást.

Újérték-teremtés

A növekedés legújabb forrásait mielőbb az erősebb, körültekintőbb, fenntarthatóbb fejlesztés kell jelentse. A gazdasági, szociális és kulturális dilemmákra az innováció eleven megoldásokat tud nyújtani megfizethető áron. Az innovatív gazdaság termelékenyebb, rugalmasabb, alkalmazkodóbb és sokkal inkább képes magasabb életszínvonalat nyújtani.

Az embereknek képesnek kell lenniük kreatívan gondolkodni, új termékeket és szolgáltatásokat, új munkahelyeket, új módszereket és eljárásokat, új gondolkodásmódokat és életmódot, új vállalkozásokat, új iparágakat, új üzleti modelleket és új szociális modelleket fejleszteni. Az innováció az egyéni gondolkodás és önálló munkavégzés helyett egyre inkább a másokkal való együttműködés révén a meglévő tudásból merítve hoz létre új

tudást. Az alkalmazkodás, a kreativitás, a bátorság és a széles látókör a legfontosabb kompetenciák.

Felelősségvállalás

Az újdonságokkal, változással, sokféleséggel foglalkozni feltételezi, hogy az egyének önállóan, befolyásolás nélkül képesek gondolkodni és másokkal dolgozni. Ugyanígy, a kreativitáshoz és a problémamegoldáshoz szükség van az egyéni tettek jövőbeli következményeiről elgondolkodni, a kockázatot és a várható eredményt felmérni, és képesnek lenni elfogadni az egyéni munkavégzés eredményének számonkérhetőségét. Mindehhez felelősségérzetre van szükség és erkölcsi, szellemi érettségre, amelyek segítségével az egyén saját tapasztalatai fényében tudja megbecsülni saját cselekedeteit, valamint személyes és közösségi célokra, amelyekről megtanulta, hogy mi helyes és mi nem az. Etikusan cselekedni annyit jelent, a normákhoz, értékekhez, jelentésekhez és határokhoz kapcsolódó kérdéseket feltenni, úgymint: Mit kell tennem? Igazam volt, hogy így cselekedtem? Hol vannak a határok? Cselekedeteim következményeit ismerve megtegyem? Mit tehetek én annak érdekében, hogy a probléma a jövőben megszűnjön? Ennek a kompetenciának a központi eleme az önszabályozás, amely magában foglalja az önkontrollt, a saját hatékonyságot, a felelősségvállalást, a problémamegoldást és az alkalmazhatóságot. A serdülőkorban végbemegy az agynak egy második intenzív fejlődési, formálódási szakasza, számos nem használt szinaptikus kör a pruning hatására eltűnik. Ebben a folyamatban az agynak azok a régiói és rendszerei formálódnak a legintenzívebben, amelyek az önszabályozásért felelősek. Úgy tűnik, a serdülőkor nemcsak az az időszak, amikor a gyerekek nagyon sebezhetőek, hanem ez egy lehetőség is a felelősségvállalás fejlesztésére.

Digitális kompetenciák

A digitális kompetencia az információs társadalom technológiáinak magabiztos és kritikus használatára való képesség a munkában, a szabadidőben és a kommunikációban. Ezek a kompetenciák a logikai és kritikai gondolkodással, a magas szintű információkezelési készségekkel és a fejlett kommunikációs készségekkel állnak kapcsolatban. Az információs és kommunikációs technológiák (IKT) alkalmazásához kapcsolódó készségek a legalapvetőbb szinten a multimédia technológiájú információk keresését, értékelését, tárolását, létrehozását, bemutatását és átadását, valamint az internetes kommunikációt és a hálózatokban való részvétel képességét ölelik fel.

Kapcsolódó készségek:

Mivel az információs társadalom technológiáinak alkalmazására egyre több lehetőség van a mindennapi életben, így a tanulásban és a szabadidőben, a szükséges készségek a következők:

- elektronikus információk, adatok és fogalmak keresése, gyűjtése és feldolgozása (létrehozása, rendszerezése, a fontos és nem fontos, szubjektív és objektív, a valóságos és a virtuális közötti különbségtétel), valamint szisztematikus módon történő felhasználása;
- a megfelelő segédeszközök (prezentációk, grafikonok, táblázatok, térképek) használata összetett információk létrehozása, bemutatása vagy értelmezése céljából;

- internetes oldalak elérése és az azokon történő keresés, valamint internet alapú szolgáltatások, pl. vitafórumok és elektronikus levelezés használata;
- a digitális eszközök használata a kritikai gondolkodás, kreativitás és újítás szolgálatában különböző kontextusokban otthon, a szabadidőben és a munkahelyen.

Iskolánkban tantárgyi elem a tízujjas gépelés megtanulása.

Fontosnak tartjuk különbséget tenni a digitális eszközök meghatározott, például oktatási céllal történő használata és az unaloműzés miatt vagy korlátozás nélküli játékként való használata között. Előbbi célból előnyös ezeknek az eszközöknek a használata.

Interperszonális és állampolgári kompetenciák

Pszichológia (az emberi viselkedések, az egyéni eltérések felismerése)

Szociális intelligencia (érteni, mások miért reagálnak úgy, ahogy)

A társas intelligencia más emberek érzéseinek, hangulatának, szándékának és indítékainak megértését jelenti. Magában foglalja a sikeres kommunikáció képességét, mások jelzéseinek, arckifejezéseinek, hangszínének, kézmozdulatainak megértését, valamint az ezekre adott helyes reakció, a konfliktuskezelés és az együttműködés készségét.

Intraperszonális kompetencia

A személyes intelligencia az önismeretet és az annak alapján meghozott döntések képességét jelenti. Segítségével megismerjük tehetségünket és korlátainkat, természetünket, vágyainkat, gondolatainkat, érzéseinket, szándékainkat, és megértjük választásainkat, valamint önuralmat és önbecsülést tanulunk.

Tanulás tanulása és mások tanítása

Akármilyen hosszúra nyújtják a felsőfokú képzést, a lehetetlennel határos, hogy bárki elsajátítsa az összes magasabb rendű készséget, amire majd szüksége lesz a következő 8-10 évtizedben. Ehelyett a munkavállalók periodikusan visszatérnek majd a felsőoktatásba, hogy felfrissítsék tudásukat.

A „tanulás tanulása” a saját tanulás önállóan és csoportban történő szervezésének és szabályozásának a képességét foglalja magában. Résztét képezi a hatékony időbeosztás, a problémamegoldás, az új tudás elsajátításának, feldolgozásának, értékelésének és beépítésének, valamint az új ismeretek és készségek különböző kontextusokban – otthon, a munkahelyen, az oktatásban és képzésben – történő alkalmazásának képessége. Általánosabban fogalmazva a tanulás tanulása erőteljesen befolyásolja azt, hogy az egyén mennyire képes saját szakmai pályafutásának irányítására.

Kapcsolódó készségek:

- A tanulás és általában véve a pályafutás önálló, hatékony irányítása. A tanulás időbeosztása, autonómia, fegyelem, kitartás és információkezelés a tanulási folyamat során.
- Hosszabb és rövidebb ideig tartó koncentráció.
- A tanulás tárgyára és céljára irányuló kritikai reflexió.
- A kommunikáció mint a tanulási folyamat része, a szóbeli kommunikáció megfelelő eszközeinek (intonáció, gesztusok, mimika stb.) alkalmazása, valamint

különbéle multimédia-üzenetek (írott vagy beszélt nyelv, hang, zene stb.) megértése és létrehozása révén.

Vállalkozói kompetencia

A vállalkozói kompetenciának egy aktív és egy passzív összetevője van. Magában foglalja egyrészt a változás kiváltására való törekvést, másrészt a külső tényezők által kiváltott újítások elfogadásának, támogatásának és alkalmazásának a képességét. A vállalkozói kompetencia része az egyén felelőssége saját – pozitív és negatív – cselekedetei iránt, a stratégiai szemléletmód kialakítása, a célok kitűzése és elérése, valamint a sikerorientáltság. Kapcsolódó készségek:

- a tervezés, szervezés, elemzés, kommunikáció, cselekvés, eredményekről való beszámolás, értékelés és dokumentáció készségei,
- projektek kidolgozásához és végrehajtásához szükséges készségek,
- az együttműködésre épülő, rugalmas csapatmunka,
- a személyes erősségek és gyengeségek felismerése,
- az események elébe menő cselekvés és a változásokra való pozitív reagálás,
- a kockázatok felmérése és kellő időpontban és módon történő vállalása.

Vizualitás

Különösen odafigyelünk arra, hogy a gyerekek vizuális képességeit - akár tanórákon kívüli foglalkozások keretében is - manuális és digitális megközelítésben fejlesszük. A saját egyéni kreatív és kifejezési képességek fejlesztése.

Nyelvtanulás

Angol nyelvet tanulunk beszédközpontú szemlélettel, azaz azt tartjuk fontosnak, hogy a gyerekek bátran megszólaljanak. Az iskolában az angol nyelvre felmenő rendszerben egyre nagyobb szükségük lesz a gyerekeknek, idővel önálló feladat megoldásban, applikációkkal való munkában, online kutató munkában.

14.8. A tanuló tanulmányi munkájának értékelése

Az értékelés a gyerekek tanulási motivációjának az alapját adja, ezért kiemelten fontos elvi alapjainak rögzítése. A pozitív megerősítést tartjuk egyik legfontosabb elvünknek, a gyerekeket szeretnénk sikerben tartani. Az értékelést a pedagógus és a diák (sok esetben a szülővel együtt) végzi. A pedagógus feladata, hogy az értékeléses visszajelzésen túl megerősítést adjon a gyereknek és segítsen neki a fejlődésben, nyomonkövetésben. A fejlődés érdekében a kitűzött céloknak és azok elérésének, ennek a rendszernek a folyamatos kiértékelésének jelentős szerepe van. Az egyes képességekről való őszinte, tartalmas visszajelzés kulcsfontosságú.

Az értékelés kiterjed mind az oktatás, mind a nevelés területére.

Az értékelés során figyelembe kell venni a gyerekek tanuláshoz való viszonyulását, tenni akarását, fejlődni akarását, aktivitását. Az értékelésnek többféle bizonyítékot magában kell foglalnia: feleletválasztós tesztek, esszék, projektek, tanári megfigyelés (kiemelten az egyes képességterületeken való teljesítés), önértékelés eredményeit.

A gyerekekkel való közös munka során a pedagógusi szóbeli visszajelzések folyamatosak. Emellett a tanulókkal együtt tanuló pedagógusok mindegyikének írásbeli visszajelzést is kell adnia az értesítőkbe, bizonyítványokba.

Értékelési rendszerünk a pozitív visszacsatolás elvére épít. Az erősségekre koncentrálunk. Szóbeli vagy írásbeli megerősítést alkalmazunk, illetve megfogalmazzuk a fejlődés elvárt irányát. Fontosnak tartjuk, hogy az iskolába kerüléskor (vagy korábban) a pedagógus a csoport minden egyes tanulóját minél sokrétűbben megismerje. Csak ennek az ismeretnek birtokában tudjuk észlelni, így értékelni az egyéni tanulási utak bizonyos állomásain a gyermek haladását. Rendszeresen, árnyaltan, az érintett tanulót is bevonva fogalmazzuk meg az előmenetelével kapcsolatos tapasztalatainkat. Minden esetben a tanulási folyamatot értékeljük, nem egy pillanatnyi teljesítményt.

Fontosnak tartjuk, hogy a szóveges értékelés:

- tartalmazza a tanuló megszerzett ismereteit, képességeit az adott témakörben
- mindig önmagához képest minősítse a tanuló teljesítményét
- diagnosztikus jellegű legyen
- tartalmazzon jelzést, iránymutatást a hiányosságok pótlására
- ismerje el a tanuló befektetett energiát, vagy nevezze meg annak hiányát
- legyen fejlesztő, vagyis tartalmazzon javaslatokat a változtatásra.

Az erősségeket kiemelő szóveges értékelést a tanulók önismereti fejlődésének fontos eszközének tartjuk. A pozitív énkép a megértő családi nevelésben gyökerezik. Az iskolai teljesítménnyel kapcsolatos önértékelés azonban a pedagógus értékelése és a társakkal való összehasonlítás nyomán alakul ki. Ha értékeiket, erősségeiket hangsúlyozzuk, akkor úgy alakul a tanulók énképe, hogy attól viselkedésük és tanulási teljesítményük is pozitív irányban képes változni. Az őszinte, elfogadó attitűd támogatja a pozitív önértékelést és önbecsülést.

Kisiskolás kortól a gyerekek arra is képesek, hogy társaikat értékeljék. Fontos, hogy a tanulók elsajátítsák az árnyalt, erősségeket kiemelő értékelési formák alkalmazását. Így érhet el egyre magasabb együttműködési szinteket a közösség: tagjainak énképe a visszajelzések nyomán folyamatosan változik, így beépülhetnek az önértékelésbe az új értékelések, tapasztalatok.

Jelentős szerepe van mind a diák, mind a szülő számára bizonyos pontokon objektív visszajelzéseket adni, hogy a kerettanterv követelményei szerint objektíven mérve milyen a tudása. A mérésekre történő felkészüléshez a gyerekek saját képességeik alapján differenciáltan kapnak időt és feladatokat, és a felkészültségük megfelelő szintjén végezzük el a mérést. Azaz mindenki akkor írja meg a dolgozatát, amikor felkészült rá.

Az értékelést fentiek figyelembevételével a 2011. évi CXC. törvény 54.§-a szerint végezzük, azaz:

(1) A pedagógus - a (3) bekezdésben meghatározott kivétellel - a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeli, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősíti. A tanuló magatartásának és szorgalmának értékelését és minősítését az osztályfőnök - az osztályban tanító pedagógusok véleményének kikérésével - végzi. Az érdemjegyekről a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét rendszeresen értesíteni kell. A félévi és az év végi osztályzatot az érdemjegyek alapján kell meghatározni. Az évközi érdemjegyeket és az év végi osztályzatokat szóbeli vagy írásbeli szöveges értékelés kíséri. Az iskola az osztályzatról a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét félévkor értesítő, év végén bizonyítvány útján értesíti. Értesítő gyakrabban is készülhet az intézmény pedagógia programja szerint: a Fürkészsé iskolaiban negyedévi és háromnegyedévi szöveges értékelést is készítünk a pedagógiai program e szakaszában fentiekben leírt értékelési elvek alapján.

(2) Az érdemjegyek és osztályzatok a következők:

a) a tanuló tudásának értékelésénél és minősítésénél jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1),

b) a tanuló magatartásának értékelésénél és minősítésénél példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2),

c) a tanuló szorgalmának értékelésénél és minősítésénél példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2).

(3) Az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor szöveges minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített vagy felzárkóztatásra szorul.

Sajátos nevelési igényű gyerekek esetén a szakvéleményben és az egyéni fejlesztési tervben foglaltak figyelembevételével történik az értékelés is.

A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók tudás felmérésének értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a következő szintek alapján végzik el a pedagógusok:

1-4. évfolyamokon:

Teljesítmény	Érdemjegy
0 - 60 %	elégtelen (1)
61 - 74 %	elégséges (2)
75 - 84 %	közepes (3)
85 - 94 %	jó (4)
95 - 100 %	jeles (5)

5-8. évfolyamokon:

Teljesítmény	Érdemjegy
0 - 60 %	elégtelen (1)
61 - 70 %	elégséges (2)
71 - 80 %	közepes (3)
81 - 90 %	jó (4)
91 - 100 %	jeles (5)

Tantárgyi érdemjegyek, osztályzatok:

- jeles (5) a tantervi követelményeknek kifogástalanul eleget tesz, a tananyagot ismeri, érti, pontosan, szabatosan fogalmaz, a tantárgyi ismereteket tudja alkalmazni,
- jó (4) a tantervi követelményeknek megbízhatóan, kevés, jelentéktelen hibával tesz eleget
- közepes (3) - a tantervi követelményeknek pontatlanul tesz eleget, többször tanári segítségre szorul
- elégséges (2) a tantervi követelményekből a továbbhaladáshoz éppen szükséges minimális ismeretekkel, jártassággal rendelkezik, önálló feladatvégzésre nem képes
- elégtelen (1) a tanuló személyiségének, képességeinek megfelelő személyre szabott időkereten belül sem tudja a tantervi követelmények minimumát, ennek eleget tenni személyre szabott tanári segítséggel sem képes, továbbá megtagadja a munkát, semmilyen módon nem motiválható az ismeretek elsajátítására.

Elsődleges szempontunk, hogy a gyerekek a tanulást és a fejlődni vágyást saját céljaik elérésére használják, a munkát annak örömeért vállalják és végezzék. A jutalmazás alkalmazásához ezt a szempontot figyelembe véve hagyományos jutalmazási eszközöket ritkán alkalmazunk.

14.9. A gyermekek, tanulók esélyegyenlősége

Iskolánk demokratikus alapelveiből adódóan - a szülők igényeinek és a törvényi előírások figyelembevételével - minden gyerek számára biztosított az egyenlő bánásmód.

Az iskola II. kerületi elhelyezkedéséből és jellegéből adódóan hátrányos helyzetű gyerek kis valószínűséggel jár hozzánk. Az iskola tandíjának szegmentálásával is igyekszünk biztosítani a lehetőséget különböző anyagi helyzetben lévő családok számára - bizonyos feltételek teljesülése esetén szociális alapon tudunk ösztöndíjas helyeket biztosítani.

A különleges törődést igénylő, a sajátos nevelési igényű (SNI) és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel (BMTN) küzdő gyerekek számára pedagógiai programunkban részletesen kidolgozott stratégia és szakértői javaslat (amennyiben valamilyen okból ilyen készül, rendelkezésre áll) alapján biztosítjuk a fejlődésükhöz szükséges körülményeket és támogatást. A tanulási stratégia és a követelmények egyénre szabásával segítjük a gyerekeket a fejlődésben. A sikeres megvalósításhoz szükségünk van a szülők bizalmára és együttműködésére.

14.10. A tanulók fizikai állapotának mérése

Az iskola minden tanévben minden évfolyamra kiterjedően szervezi a tanulók fizikai állapotának, edzettségének vizsgálatát. A mérést minden évben a megszervezhetőségnek megfelelően egy alkalommal vagy legfeljebb két hónapon belül elosztva szervezzük. A mérést az iskolában a testnevelés tantárgyat tanító pedagógus végzi. A vizsgálat, mérés eredményeit a pedagógus rögzíti, kiértékeli és a tanuló fizikai fejlődéséhez szükséges teendőket. A mérések során felmérhetők az egyes képességekben mutatkozó hiányosságok. Erre az eredményre valamint a tanulók életmódjának ismeretére tervezhető felzárkóztató, közösségfejlesztő programok. A fizikai állapot, edzettség felmérésére a Hungarofit tesztet használjuk, amelynek leírása, pontozása, kiértékelési módszere az alábbi linkeken elérhető:

http://www.jgypk.hu/tamop13e/tananyag_html/tananyag_motoros/viii51_a_hungarofit_tesztje_inek_lersai.html

<https://hungarofit.hu/pontertekelesi-es-minositesi-rendszer/>